

Partnertájékoztató Hírlevél

2014. XIV. évfolyam 9. szám

- ✓ *Fejőházak dinamikus rendszervizsgálata*
- ✓ *Ha a tőgyalakulás javítása a tenyészcél*
- ✓ *Érdekességek a CNS baktériumokról*

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.

Tel.: (+36) 28 515-540 Fax: (+36) 28 515-550 E-mail: atkft@atkft.hu

www.atkft.hu

az Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.
kiadványa

2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.
Telefon: 06-28-515-540
Fax: 06-28-515-550
Email: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:
Kövesdi Zsolt
ügyvezető igazgató

Főszerkesztő:
Kótiné dr. Seenger Julianna
06-20 380 7319
seenger.julianna@atkft.hu

Szerkesztő asszisztens:
Szűcs Krisztina

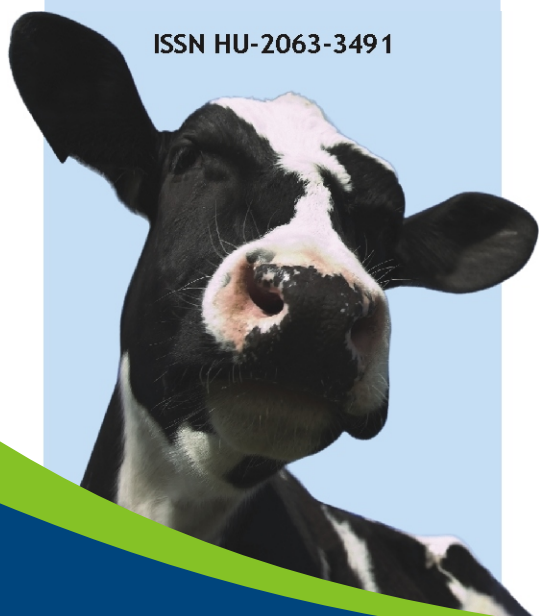
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Bárdos Krisztina
Dr. Dégen László
Kótiné dr. Seenger Julianna
Dr. Monostori Attila
Dr. Orosz Szilvia
Dr. Ózsvári László

Grafikai előkészítés:
Liptai Gabriella

Lebonyolítás:
Gradus Stúdió Bt.

Nyomás:
Raszter Nyomda Kft. Bp.

ISSN HU-2063-3491

TARTALOM

I.	EGY RÉGI ISMERŐS ÚJ ARCA	3
	Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. megalakulásának előzményei és a működés első évtizede 3. rész (Lejtényi György)	
	Szarvasmarha-Ágazati Szemináriumsorozat	5
II.	SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	10
III.	AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	11
IV.	AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	12
V.	ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS.	16
	Fejőházak dinamikus rendszervizsgálata – I. rész (Pákh Károly)	
VI.	TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN.	20
VII.	PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	20
VIII.	SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	22
IX.	A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA	23
	(Dr. Ózsvári László)	
X.	A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA	25
	Előzetes tájékoztató adatok az idei betakarítású kukoricaszilázsokra vonatkozóan (Dr. Orosz Szilvia)	
XI.	TENYÉSZTÉS ÉS GENETIKA	31
	Ha a tőgyalakulás javítása a tenyészcél (Somos Zoltán)	
XII.	TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT.	33
XIV.	AZ ÁT KFT. TEJVIZSGÁLÓ LABORATÓRIUMÁNAK HÍREI.	34
	Érdekességek a CNS (Coaguláz-negatív Staphylococcus) baktériumokról (Külföldi szakirodalmi cikkekből válogatta: Jankó Szilvia)	
XV.	EGYESÜLETI HÍREK	36
XVI.	A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI.	38

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. megalakulásának előzményei és a működés első évtizede

3. rész: Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. megalakulása

Lejtényi György

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Lejtényi György

Az ÁT Kft. vezetésétől arra kaptam felkérést, hogy írjam meg a tejtermelés ellenőrzés közelebbi múltjának, az ÁT Kft. megalakulásának előzményeit, valamint a kialakult szervezet első évtizedének izgalmas és fordulatokban gazdag eseményeit.

A Partnertájékoztató Hírlevél előző számaiból (XIV. évfolyam 7. és 8. szám) az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalat megalakulásához vezető hosszú és nem mindig egyszerű utat ismerhették meg. A továbbiakban megtudhatjuk, hogyan lett a Vállalatból Kft.

Bár az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalat országos szervezetének kialakítása megkezdődött, végleges állapotot nem alakíthattunk ki, mivel a volt Szekszárdi ÁV területén a korábbiakban említett termelésellenőrző egyesületek működtek. Az ország többi területén a teljesítményvizsgálat gyakorlatának egységesítése rövid idő alatt megtörtént.

Célszerűnek látszott egy átmeneti területi szervezet kialakítása, egyrészt a négy termelésellenőrző egyesület sorsának rendezetlensége miatt, másrészt nem volt világos, hogy a privatizáció folyamatában milyen sors vár a megalakult új vállalatra.

Az ország területét öt állomásra osztottuk fel, azon belül 17 állomást alakítottunk ki. Az új vállalat működtetéséhez az Állattenyésztő Vállalatoktól az alábbi munkavállalói létszám került átvételre:

Szombathelyi ÁV:	54 fő
Dél-Alföldi Áll.teny. ÁG:	29 fő
Debreceni ÁV:	46 fő
Gödöllői ÁV:	132 fő
összesen:	261 fő

További 36 fő a termelésellenőrző egyesületektől később került átvételre.

Az öt állomás közül a Szekszárdi Állomás ellenőrizte a négy termelésellenőrző egyesület szakmai munkáját. A Debreceni, Szolnoki, Szombathelyi és Gödöllői Állomásokon 1992. október 31-ig megvalósítottuk az egységes teljesítményvizsgálati rendszert.

*„A Debreceni, Szolnoki,
Szombathelyi és Gödöllői
Állomásokon
1992. október 31-ig
megvalósítottuk az egységes
teljesítményvizsgálati
rendszert.”*

A Földművelésügyi Minisztérium a fajtafenntartó egyesületek és az ÁTV bevonásával konzultációt kezdeményezett a termelésellenőrző egyesületek sorsáról. Az ICAR előírások betarthatósága érdekében megoldást kellett találni az országosan egységes irányítás alatt és egységes módszer szerint végzendő szarvasmarha teljesítményvizsgálat kialakítására. Első lépésben döntés született arról, hogy az egyesületek vezetői (irodavezetői) 1993. január 1-jétől az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalat személyi állományába kerülnek. Munkaköri kötelezettségüket az ÁTV szerződésben határozta meg. Továbbá döntés született arról, hogy az ÁTV 1993. március 31-ig az egyesületek termelésellenőreit felszereli azokkal az eszközökkel, amelyek az egységes gyakorlatot biztosítják a szarvasmarha teljesítményvizsgálati folyamatban. 1993-ban a parlamenti elfogadás előtt álló Állattenyésztési Törvény a tenyészállatok teljesítményvizsgálatáról és tenyészérték-becsléséről kimondta, hogy a teljesítményvizsgálatokat és ellenőrző teszteket, mint állami feladatot, az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet

(OMMI) végzi. Rendelkezik továbbá, hogy a teljesítményvizsgálatokat egységes módszerrel kell végezni, az erre vonatkozó részletes előírásokat és szabályozást a Teljesítményvizsgálati Kódexben kell közzétenni. A törvény kimondja, hogy a tenyésztési hatóság (OMMI) ellenőrzése mellett elismert tenyésztő szervezetet is megbízhat teljesítményvizsgálatok végzésével. A megbízás birtokában a tenyésztőszervezet, amennyiben nem rendelkezik a teljesítményvizsgálat végzéséhez szükséges személyi és

tárgyi feltételekkel, a feladat ellátására megbízást adhat más, arra felkészült és alkalmas szervezetnek. Így kaphatott az

„...Így kaphatott az ÁTV az elismert tenyésztőszervezetektől megbízást az egész országra kiterjedő szarvasmarha teljesítményvizsgálat végzésére.”

ÁTV az elismert tenyésztőszervezetektől megbízást az egész országra kiterjedő szarvasmarha teljesítményvizsgálat végzésére. Ez azt jelentette, hogy a négy termelésellenőrző egyesület területén is az ÁTV kötött szerződést a teljesítményvizsgálati szolgáltatást igénylő tenyészetekkel. Másfél éves küzdelmes időszak után joggal gondolhattunk arra, hogy a szakmai feladatok finomítására, fejlesztési elképzelések megvalósítására fordíthatjuk energiáinkat. Sajnos azonban az átalakulási és privatizációs áramlat a tíz hónapja alakult vállalatunkat sem kerülhette el. Minisztériumi körökben több előterjesztés született az ÁTV jövője szempontjából. Voltak, akik költségvetési szervezetté alakítását javasolták, mások a még meg sem alakult Szarvasmarha Tenyésztők Szövetségének keretén belül képzelték el a tevékenység jövőjét.

1993. június 7-én a Miniszteri Értekezlet azt az előterjesztést vitatta meg, amely az ÁTV-t az OMMI-hoz javasolta csatolni. A Miniszteri Értekezlet az előterjesztést megvitatta és a mellékelt határozati pontokat rögzítette.

1. Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalatot költségvetési szervvé kell átalakítani. Ugyanakkor tisztázni szükséges, hogy az átalakult szervezet működése rövid, illetve hosszú távon is milyen forrásokból finanszírozható.
2. Meg kell vizsgálni, hogy az OMMI és az ÁTV szakmai tevékenységének összefüggéseire tekintettel a feladatok ellátására egy vagy két szervezet indokolt-e?
3. A fentiek alapján kiegészített és az OMMI-val egyeztetett előterjesztést ismét be kell nyújtani a Miniszteri Értekezlet részére.

Ezen a Miniszteri Értekezleten döntöttek arról is, hogy az Országos Mesterséges Termékenyítő Vállalat 1993. július 1. időponttal alakuljon át RT-vé. Az ÁTV körül több hónapos csend alakult ki. Közben az FM Mezőgazdasági Főosztálya ismét javaslatot készített, amit megvitatásra és döntésre előterjesztett.

Az újabb Miniszteri Értekezlet az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalat átalakulásáról szóló előterjesztést megtárgyalta és a következő határozatot hozta:

1. Az ÁTV feladatai közül az állami feladatok, az állami feladatokat ellátó személyzet és a feladatok ellátásához szükséges informatikai eszközök kerüljenek át az OMMI-hez.
2. Az ÁTV teljesítményvizsgálati szolgáltatást végző része a 126/1992. (VIII.28.) Kormányrendelet értelmében 100%-os állami Kft-vé alakuljon át és csatlakozzon a Szarvasmarha Tenyésztők Szövetségéhez.

A megalakult Szarvasmarha Tenyésztők Szövetsége kinyilvánította, hogy „egy forintért” megvinné az ÁTV-t. Természetesen - mivel az akkori szabályok szerint állami vagyontársadalmi szervezet nem kaphatott - így erre sem került sor.

Az előbbiekben vázolt, az ÁTV átalakítására irányuló elképzelések végére pontot tett az 1993. december 30-án érkezett fax-értesítés, amely a következőket tartalmazta:

„Tájékoztatom, hogy az FM vezetése az ÁTV 100%-os állami tulajdonú kft-vé történő átalakulásáról döntött. A kft. az ÁTV általános jogutódjaként a Társasági és Privatizációs törvények alapján az ún. kényszer-átalakulás szabályai szerint jön létre 1993. december 31. fordulónappal. Az átalakulás során átalakulási tervet nem kell készíteni, azonban vagyonleltárt köteles összeállítani a vállalat. A jogutód társaság tevékenységi köre:

0140 Állattenyésztési szolgáltatás

- állatok nyilvántartása és törzskönyvezése elismert tenyésztő szervezet/ek/ megbízása esetén;
- teljesítményvizsgálati szolgáltatás végzése az állattenyésztési hatóság és tenyésztő szervezet/ek/ megbízása alapján;
- teljesítményvizsgálati adatok központi adatbankba továbbítása és feldolgozása a teljesítményvizsgálati szolgáltatást igénybevevő tenyésztők számára;
- telepírányítást segítő (management) információk szolgáltatása a teljesítményvizsgálati programban részt vevő tenyészetek részére;

7230 Adatszolgáltatás

7440 Szakmai tervezési tanácsadás”

A fenti faxot egy levél követte, Dr. Szabó János Földművelésügyi Miniszter Úrtól:

„Örömmel értesítem, hogy a Földművelésügyi Minisztérium az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. Ügyvezető Igazgatói feladatának ellátásával megbízta.

Megbízása 1994. január 1-jétől három évre, az üzleti évet lezáró taggyűlés időpontjáig tart (Alapító Okirat szerint).

Kérem, hogy a Kft. ügyvezetését a jogszabályi előírásoknak megfelelően lássa el...”

Szarvasmarha-Ágazati Szeminárium sorozat

(5-6. nap, 2014. szeptember 24-25.)

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. által szervezett **Szarvasmarha-ágazati Szeminárium sorozat** harmadik negyed-évének előadásaira 90 cég képviselőjében közel 130 fő regisztrált. Az őszi rendezvényen a „**tőgyegészség**” témakörét közelítettük meg ökonómiai, állategészségügyi, tartástechnológiai illetve takarmányozási oldalról, valamint a „**toxin terheltség**” kérdéskörét vizsgáltuk növénytermesztési, laboranalitikai, mintavételezési és takarmány-higiéniai szemszögből.

Az első nap – mint ahogyan az eddigi rendezvényeinken mindig – az állatorvosoké volt a főszerep, illetve az állategészségügyi vonatkozású témák hangzottak el.

A szemináriumi előadások sorozatát *Dr. Jánosi Szilárd* (NÉBIH, ÁDI, Bakteriológiai Laboratórium) előadásai nyitották meg, aki két igen érdekes témát hozott Gödöllőre. Első előadása a tőgygyulladás kezelése során alkalmazott felelős antibiotikum-használatról szólt, illetve felvetette az antibiotikum-rezisztencia problematikáját. Előadásai anyagát számadatokkal, kérdőíves felmérések eredményeivel támasztotta alá. Kitért a mastitis elleni védekezés programjára, ismertette benne az antibiotikum-terápia helyét, és megfelelő alkalmazását. Második előadásában felvázolta a szárazonállás helyes menedzsmentjét, valamint a szárazra állítási terápiát.

Csakúgy, mint az eddigi rendezvényeinken *Dr. Ózsvári László*, (SZIE, ÁOTK, Állategészségügyi Igazgatástani és Agrárgazdaságtani Tanszék) ökonómiai oldalról közelítette meg az éppen aktuálisan fókusz-pontban álló problematikát. Nyitó diájában bemutatta – az eddigi vizsgálatok eredményei alapján –, hogy a tejelő szarvasmarhatartásban az egyik legnagyobb állomány szintű veszteséget okozó betegség a tőgygyulladás. Ezek háttérben legtöbbször fertőző betegségek, illetve anyagforgalmi zavarok állnak. Egy adott telepnagyságra vonatkoztatva számszerűsített példákon keresztül mutatta be a tejtermelés csökkenéséből, illetve a gyógyszerköltségekből adódó gazdasági veszteségeket. Veszteség-számítási modelleket vázolt fel, mintegy segítséget nyújtva a termelőknek, hogy számszerűsíten tudják az állományukra jellemző mastitis okozta kiesést.

Dr. Markus Gabriella (Markus Tejlabor Kft.) előadása „*A tőgygyulladás diagnosztikája*” címmel a megfelelő mintavételről és a laborvizsgálatokról szólt, gazdag képanyaggal illusztrálva a laborba beérkező tejminták feldolgozásának menetét. Előadásában felhívta a figyelmet a legalább negyedévente elvégzett teljeskörű vizsgálatok fontosságára, a tőggyel érintkező felületek higiéniájának ellenőrzésére, valamint az állomány aktuális állapotáról információul szolgáló elegytej mikrobiológiai vizsgálatra. Második előadásában állatorvosi szemszögből vette górcső alá a fejés technológiáját.

A fejéstechnológia témaköre átvitt a következő előadásra is, amelyben *Barkóczi Tibor* (Dairy Service Kft.) ismertette a fejés helyes gyakorlatának műszaki kérdéseit. Részletesen és kimerítően mutatta be a fejési folyamat főbb teljesítményjelző számait, az egyes paraméterek hatását a fejhetőségre és a tejkinyerésre, továbbá számos illusztrációval szemléltette a helyes technológia lépéseit és a leggyakrabban előforduló hibákat, illetve technológiai hiányosságok következményeit. Az előadás alapján készült szakmai anyag Hírlevelünk következő havi számában lesz olvasható.

A Barkóczi Tiborral közösen készített előadásában *Pákh Károly* (BouMatic) bemutatta a fejőházak dinamikus rendszervizsgálatát, amelynek anyagát Hírlevelünk e havi számában közöljük.

Somos Zoltán (ÁT Kft.) a tőgyalakulás genetikai hátteréről, ezen belül az egyes, tőgytel tőgyegészséggel és fejhetőséggel összefüggő küllemi értékmérő tulajdonságokról tartott előadást, amelynek anyagát szintén megtalálják ehavi számunk tenyésztés rovatában.

A sorozat 5. napját *dr. Bacsur Péter* (JobFeed Kft) zárta, aki egy igen találó címmel „Mit bír ki egy tehén?” vezette fel előadását. Az alcímben „Hibák, hiba lehetőségek a takarmányozásban nagy teljesítményű tejelő tehenészetekben” már utalt az általa hozott anyag fő vonulatára, azaz a tejelő telepeken a gyakorlatban előforduló problémákat közelítette meg igen érdekes módszerrel. Egy speciális bendőbólus segítségével, amely 10 percenként méri a bendő pH-ját és hőmérsékletét, adatokat rögzít a bendő állapotáról, és a változásokat kiváltó okokat - továbbmenve, az anyagcsere forgalmi zavarok kiváltó okait - keresi meg a telepen. Műhelyvitájának takarmányozási szemlélete már átvezetett minket a következő nap előadásaihoz.

A Szeminárium sorozat 6. napjának első szekcióját *dr. Orosz Szilvia* (ÁT Kft.) nyitotta meg „A mikotoxinok előfordulása és jelentősége hazánkban” c. előadásával. Felvetette a takarmányokban előforduló toxin határértékek és ajánlások problematikáját. Ismertette az egyes mikotoxinok hatását az állati szervezetre, és érdekes esetismertetővel mutatta be, hogyan is zajlik laborunkban a TMR-ben lévő „bűnös” keresése, ha a tej aflatoxin M1 tartalma magas, azonban a takarmány minden komponensének aflatoxin B1 értéke a jogszabályban rögzített határérték alatti.

A toxin témát *dr. Varga János* (Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Mikrobiológiai Tanszék) folytatta. Előadásában részletesen kitért az *Aspergillus* fajok és mikotoxinjaik biológiájára, hatásaira és előfordulására élelmiszerekben, takarmány alap-anyagokban, hazánkban és a világban.

Következő két előadónk, *dr. Hoffmann Richárd* és *dr. Keszthelyi Sándor* (Kaposvári Egyetem, AKK Növénytudományi Intézet) a kérdést a 'gyökerétől' közelítette meg. Érdekesítő előadásukban a toxinfertőzöttség lehetséges okait, és az erre irányuló megoldásokat növénytermesztési és növényvédelmi szempontból elemezték. A növénytermesztési megközelítés nagy sikert aratott a főként állattenyésztőkből és állatorvosokból álló hallgatóság körében.

Dr. Dave Davies (Anglia, SZIE MKK) a tartósított tömegtakarmányok mikotoxin-terheltség kockázatának csökkentési lehetőségeiről, valamint a mikotoxinok hatását mérséklő takarmánykiegészítők gyakorlatban történő használatáról tartott angol nyelvű előadást. Kihangsúlyozta, hogy a helyes gyakorlat pontos és gondos végrehajtásával alkalmazkodnunk kell az évről évre változó körülményekhez. Mottója: Ha nem változtatsz, ne várd a változást!

Tanyi Ervin (Romer Labs) a gyakorlat számára igen hasznos előadást tartott a takarmány mintavételezés jelentőségéről. Felhívta a fegyelmet arra, hogy a reprezentativitást figyelmen kívül hagyó helytelen mintavétel a mérési hiba több mint 80%-

áért lehet felelős, függetlenül a mérés során alkalmazott analitikai eljárástól. Ismertette a toxintartalom meghatározásának módszereit, azok előnyeit és hátrányait.

A szekció és a negyedéves rendezvény zárásaként a műhelyvitában *dr. Dégen László* (ÁT Kft.) a TMR összeállításának gyakorlatát mutatta be. Kitért a TMR összemérés helyes sorrendjére, a keverésre és az optimális fizikai szerkezetre. *Matejcsik Márk* (ÁT Kft.) a TMR takarmányok mért paramétereit, és azok értékeit elemezte az ÁT Kft. takarmányanalitikai laboratóriumának adatbázisán, és egyes példákön bemutatva.

Az őszi negyedév ismét hangulatosan és igen hasznosan telt. Ezúton köszönöm meg meghívott Előadóinknak, hogy magas szakmai színvonalú előadásaikkal átadták mindazt a tudást Partnereinknek, amelyekkel választ kaphattak kérdéseikre, és amelyeket telepeiken a gyakorlatban alkalmazhatnak.

Sorozatunk novemberben a lábvégállapot, és tartástechnológia témakörökkel folytatódik, majd az év zárásaként kitekintünk a tejágazat nemzetközi trendjeire, és 'felkészülünk' a tejkvóta kivezetésére. Várjuk Önöket szeretettel!

Üdvözlettel: **Kövesdi Zsolt**

II. SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL

1. táblázat: A termelés-ellenőrzött állomány jellemzői **ellenőrzési módszerek szerint** (2014. szeptember)

Az ellenőrzés módja	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
"A" módszer	461	179 107	146 269	3 963 121	27,09	22,13	5 459	5 486
"B" módszer	64	1 580	1 189	21 488	18,07	13,60	48	67

2. táblázat: Az ellenőrzött tehénállomány **létszáma és termelése** a 2014. szept. havi ellenőrző fejés napján *(megyénként, összesen és átlagosan)*

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag tehén/telep	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés	változás
Baranya	19	9 424	496	7 745	227 986	29,44	24,19	302	284	18
Bács - Kiskun	23	6 886	299	5 577	138 637	24,86	20,13	163	217	-54
Békés	40	18 089	452	14 621	384 533	26,30	21,26	595	551	44
Borsod - Abaúj - Zemplén	20	7 846	392	6 328	171 184	27,05	21,82	205	234	-29
Csongrád	22	9 171	417	7 536	203 565	27,01	22,20	265	350	-85
Fejér	26	13 148	506	10 773	299 948	27,84	22,81	374	326	48
Győr - Moson - Sopron	36	15 133	420	12 632	335 164	26,53	22,15	508	569	-61
Hajdú - Bihar	52	19 761	380	16 158	436 893	27,04	22,11	529	592	-63
Heves	12	3 158	263	2 557	75 422	29,50	23,88	79	80	-1
Komárom - Esztergom	9	4 420	491	3 675	115 385	31,40	26,11	123	182	-59
Nógrád	10	2 574	257	2 110	51 643	24,48	20,06	28	40	-12
Pest	34	12 781	376	10 039	279 501	27,84	21,87	361	404	-43
Somogy	12	4 390	366	3 456	94 179	27,25	21,45	242	187	55
Szabolcs - Szatmár - Bereg	24	9 301	388	7 658	208 249	27,19	22,39	291	252	39
Jász - Nagykun - Szolnok	36	13 720	381	11 210	298 368	26,62	21,75	473	432	41
Tolna	31	6 141	198	5 030	125 786	25,01	20,48	208	143	65
Vas	17	7 411	436	6 123	165 834	27,08	22,38	183	190	-7
Veszprém	28	12 103	432	9 961	268 639	26,97	22,20	302	316	-14
Zala	10	3 650	365	3 080	82 204	26,69	22,52	228	137	91
2014. szeptember	461	179 107	389	146 269	3 963 121	27,09	22,13	5 459	5 486	-27
eltérés az előző hónaptól:	1	-27	0	1 187	4 267	-0,20	0,03	-245	26	

3. táblázat: Az ellenőrzött tehénállomány **létszáma és termelése** AZ IDEI ÉS AZ ELMÚLT HÉT ÉV SZEPTEMBER havi ellenőrző fejés napján *(évenként, összesen és átlagosan)*

SZEPTEMBER	Tenyészetek száma	Záró létszám	Fejt létszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
2014.	461	179 107	146 269	3 963 121	27,09	22,13	5 459	5 486
*Eltérés:	-9	3 130	3 422	190 196	0,68	0,69	190	-44
2013.	470	175 977	142 847	3 772 925	26,41	21,44	5 269	5 530
*Eltérés:	-	-261	760	111 892	0,64	0,67	-542	-286
2012.	473	176 306	144 418	3 782 233	26,19	21,45	4 976	5 670
*Eltérés:	1	-694	232	27 641	0,15	0,24	-1 076	-637
2011.	481	172 032	141 087	3 613 192	25,61	21,00	5 240	5 728
*Eltérés:	-2	-488	1 201	8 436	-0,16	0,11	393	238
2010.	495	175 894	142 099	3 542 654	24,93	20,14	4 864	6 692
*Eltérés:	-1	-1 828	-1 809	-51 147	-0,04	-0,08	-800	-107
2009.	526	183 211	148 876	3 800 788	25,53	20,75	5 435	8 011
*Eltérés:	-8	-2 576	-1 264	-69 754	-0,25	-0,08	-409	1 582
2008.	574	193 701	158 323	3 957 387	25,00	20,43	4 628	6 923
*Eltérés:	-4	-2 295	772	2 283	-0,10	0,25	-1 900	1 451
2007.	588	196 640	160 538	4 031 191	25,11	20,50	5 678	6 466
*Eltérés:	-1	-788	-725	-49 460	-0,19	-0,17	-343	-55

*Eltérés az előző év azonos hónapjától!

4. táblázat: Az "A" módszerrel ellenőrzött tehénállomány **istálló-átlag szerinti megoszlása** (2014. szeptember)

Istálló átlag	Telepek		Tehenek	
	száma	%-os megoszlása	száma	%-os megoszlása
30.1 kg felett	5	1,08	3 202	1,79
25.1 - 30.0 között	62	13,45	39 450	22,03
20.1 - 25.0 között	183	39,70	91 119	50,87
15.1 - 20.0 között	137	29,72	36 681	20,48
10.1 - 15.0 között	51	11,06	5 270	2,94
5.1 - 10.0 között	17	3,69	2 366	1,32
5.0 kg alatt	6	1,30	1 019	0,57
Összesen:	461	100,00	179 107	100,00
Istálló átlag: 22,13 kg				

III. AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

5. táblázat: Az előző évi átlaglétszámnál (378 ellenőrzött tehénnél) kevesebbet tartó 25 legjobb tenyészet istálló-átlag szerinti rangsora (2014. szeptember)

Rang-sor	azonosító	T E N Y É S Z E T megnevezés	cím	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	150	122	4 959	40,65	33,06
2	1274321	Merész Sándor	Csomád	221	189	6 592	34,88	29,83
3	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Mezősas	3	3	87	29,00	29,00
4	0840201	Bosblek-Farm Kft.	Berettyóújfalu	300	265	8 619	32,53	28,73
5	0640101	Gorsium Tej Kft./Tác/	Szabadbattyán	356	315	10 115	32,11	28,41
6	0605001	Isztiméri Bakony Mg.Kft.	Isztimér	291	250	8 082	32,33	27,77
7	1423821	Jándtej Kft.	Jánd	325	277	8 843	31,92	27,21
8	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	334	288	9 068	31,48	27,15
9	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	369	321	9 906	30,86	26,84
10	0847021	Bartha Imréné	Berettyóújfalu	23	21	617	29,39	26,83
11	0807421	Hajdúböszörményi Mg. Zrt.	Hajdúböszörmény	352	277	9436	34,07	26,81
12	0814701	Berettyómenti Zrt.	Esztár	348	293	9263	31,61	26,62
13	1269902	Agro-Taks Kft	Taksony	247	217	6 523	30,06	26,41
14	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	338	303	8 817	29,10	26,09
15	1009021	Buzakalász Term.Szolg.Sz.	Mocsa	377	325	9 745	29,98	25,85
16	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	363	285	9 325	32,72	25,69
17	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	98	78	2 495	31,98	25,46
18	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	254	216	6 447	29,85	25,38
19	0630801	Sárkeresztesi Mg.Zrt.	Sárkeresztes	324	276	8 211	29,75	25,34
20	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	370	337	9 371	27,81	25,33
21	0843121	Décsi Imre	Nagyhegyes	27	20	683	34,17	25,31
22	0364601	Ötvös Éva	Gyomaendrőd	19	17	479	28,16	25,20
23	1642301	Kimmelné Juhász Tünde	Nagykönyö	4	4	101	25,15	25,15
24	1847701	Laktagro Kft	Csót	278	241	6 971	28,92	25,08
25	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	343	285	8 503	29,83	24,79
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 114	5 225	163 255		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				245	209		31,24	26,70

6. táblázat: Legalább az előző évi átlaglétszámú (378 és több) ellenőrzött tehenet tartó 25 legjobb tenyészet istálló-átlag szerinti rangsora (2014. szeptember)

Rang-sor	azonosító	T E N Y É S Z E T megnevezés	cím	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1249021	Lakto Kft.	Dabas	772	638	25 505	39,98	33,04
2	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Kartal	690	598	22 041	36,86	31,94
3	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1 135	936	35 181	37,59	31,00
4	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	455	379	13 843	36,52	30,42
5	0200821	Chjoviza Kft.	Tiszaalpár	481	403	14 295	35,47	29,72
6	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	501	443	14 578	32,91	29,10
7	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	763	672	21 837	32,50	28,62
8	0934621	Multiton Kft	Miskolc	569	454	15 984	35,21	28,09
9	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	802	648	22 518	34,75	28,08
10	1004021	Solum Zrt.	Komárom	668	556	18 730	33,69	28,04
11	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászföld	806	671	22 560	33,62	27,99
12	0157821	Bólyi Zrt.	Csipőtelek	2 507	2 071	69 520	33,57	27,73
13	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	1 462	1 189	39 803	33,48	27,23
14	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	695	600	18 897	31,50	27,19
15	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	887	763	24 104	31,59	27,17
16	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	709	573	19 208	33,52	27,09
17	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt	Ják-Felsőnyírvár	650	549	17 442	31,77	26,83
18	1808303	Malomsoki Extratej Kft	Malomsok	796	692	21 319	30,81	26,78
19	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	872	758	23 289	30,72	26,71
20	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1 147	923	30 588	33,14	26,67
21	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1 582	1 400	42 114	30,08	26,62
22	0806421	Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	585	498	15 568	31,26	26,61
23	1938221	Füzbölgyi Agrár T.K.és Szolg.Rt.	Füzbölgy	597	514	15 739	30,62	26,36
24	0361624	Laktárius Kft.	Szarvas	418	348	11 014	31,65	26,35
25	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	617	516	16 212	31,42	26,27
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				21 166	17 792	591 886		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				847	712		33,27	27,96

7. táblázat: Az 1000 ellenőrzött tehénnél többet tartó tenyészetek istálló-átlag szerinti rangsora (2014. szeptember)

Rang-sor	azonosító	T E N Y É S Z E T megnevezés	cím	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1135	936	35 181	37,59	31,00
2	0157821	Bólyi Zrt.	Csipőtelek	2507	2071	69 520	33,57	27,73
3	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	1462	1189	39 803	33,48	27,23
4	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1147	923	30 588	33,14	26,67
5	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1582	1400	42 114	30,08	26,62
6	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1037	862	27 080	31,42	26,11
7	1538422	Alcsiszigeti Zrt.	Szolnok-Alcsisziget	1326	1086	33 867	31,19	25,54
8	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1370	1174	34 677	29,54	25,31
9	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1609	1259	40 665	32,30	25,27
10	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1643	1304	41 508	31,83	25,26
11	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1174	954	29 392	30,81	25,04
12	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1272	1026	31 634	30,83	24,87
13	0300321	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes	1066	885	26 472	29,91	24,83
14	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Mátyásdomb	1805	1470	44 482	30,26	24,64
15	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	1052	857	24 952	29,12	23,72
16	0810521	Nagisz-Tej Kft.	Nádudvar	1081	924	25 336	27,42	23,44
17	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1119	912	26 125	28,65	23,35
18	0807621	Béke Mezőgazdasági Szövetkezet	Hajdúböszörmény	1725	1463	40 122	27,42	23,26
19	0305021	Hidasháti Mezőgazdasági Rt.	Murony	1184	973	26 827	27,57	22,66
20	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	1130	886	25 159	28,40	22,26
21	0608121	Bicskei Mg.Term és Szolg.Rt.	Bicske	1098	873	24 286	27,82	22,12
22	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1039	921	22 955	24,92	22,09
23							28,50	21,59
24	0540401	Gorzsa Zrt.	Hódmezővásárhely	1036	860	22 307	25,94	21,53
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				32 223	26 438	800 109		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				1 343	1 102		30,26	24,83

IV. AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet (legalább 20 fejt tehén, 2014. szeptember)

8.1. táblázat: Baranya megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	501	443	14 578	32,91	29,10
2	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	763	672	21 837	32,50	28,62
3	0157821	Bólyi Zrt.	Csípőtelek	2 507	2 071	69 520	33,57	27,73
4	0117721	Makrom Kft.	Mágocs	413	360	10 282	28,56	24,90
5	0155521	Szigetvári Hús Kft.	Görösgal	513	430	12 719	29,58	24,79
6	0105201	Kelet-Mecsek Kft.	Pécsvárad	400	296	9 415	31,81	23,54
7	0151621	Gödrei Zrt.	Gödre	433	353	9 819	27,81	22,68
8	0116321	Borjádi Mg.Term. Ker. és Szolg.Zrt.	Borjád	402	298	9 048	30,36	22,51
9	0115521	Sombereki Zrt.	Somberek	464	387	10 134	26,19	21,84
10	0112721	Margittasziget 92 Kft.	Újmohács	697	547	15 205	27,80	21,81
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				7 093	5 857	182 556		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				709	586		31,17	25,74

8.2. táblázat: Bács-Kiskun megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	481	403	14 295	35,47	29,72
2	0200901	Dávidi Augusztus 20.Zrt.	Dávod	867	710	20 102	28,31	23,19
3	0205221	Hild-Tej Kft.	Érsekhalma	396	340	9 025	26,54	22,79
4	0212001	Kék Duna Mg.Szöv.	Fajsz	278	233	6 151	26,40	22,13
5	0202121	Bácsbokodi Aranykalász Zrt.	Bácsbokod	365	297	8 036	27,06	22,02
6	0222501	Dózsa Mg.Zrt.-Tass	Tass	872	669	18 654	27,88	21,39
7	0205101	Extra Jó Tej Kft.	Fülöpszállás	82	66	1 709	25,90	20,84
8	0201401	Kiss-Farm Kft.	Borota	129	115	2 539	22,07	19,68
9	0204901	Béni Farm Kft.	Szentkirály	99	85	1 903	22,39	19,22
10	0201601	VM K-M.i Agrár Szakképző Központ	Jánoshalma	35	23	664	28,85	18,96
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				3 604	2 941	83 076		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				360	294		28,25	23,05

8.3. táblázat: Békés megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0361624	Laktárus Kft.	Szarvas	418	348	11 014	31,65	26,35
2	0303221	Agro-M Rt.	Orosháza	765	634	19 823	31,27	25,91
3	0300321	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes	1 066	885	26 472	29,91	24,83
4	0309501	Gyulai Agrár Zrt.	Gyula	752	617	18 343	29,73	24,39
5	0313521	Szarvasi Agrota-Alcsired Kft.	Szarvas	651	516	15 717	30,46	24,14
6	0306701	Gyoma-Trade Kft	Gyomaendrőd	323	279	7 781	27,89	24,09
7	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	176	139	4 238	30,49	24,08
8	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	627	474	15 063	31,78	24,02
9	0362201	Agro-Ferr Kft.	Dombgéyház	342	290	7 997	27,58	23,38
10	0324701	Mezőkovácsházi "Új Alkotmány" Kft.	Mezőkovácsháza	395	303	9 006	29,72	22,80
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 515	4 485	135 454		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				552	449		30,20	24,56

8.4. táblázat: Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	695	600	18 897	31,50	27,19
2	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	334	288	9 068	31,48	27,15
3	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	363	285	9 325	32,72	25,69
4	0421521	NARIVO Állatteny.és Növényterm.Kft.	Mezőcsát	716	582	18 109	31,11	25,29
5	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	970	808	23 780	29,43	24,52
6	0434121	Ivanics Imréné	Csobaj	43	34	1 035	30,44	24,07
7	0416921	Kenézlő-Dózsa Mg.Zrt.	Kenézlő	535	439	11 859	27,01	22,17
8	0406621	Dél-borsodi Agrár Kft.	Gelej	498	394	10 838	27,51	21,76
9	0408421	GTO START Kft	Hernádnémeti	298	251	6 397	25,49	21,47
10	0402921	Szirmatér Kft.	Harsány	672	555	14 303	25,77	21,28
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 124	4 236	123 609		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				512	424		29,18	24,12

8.5. táblázat: Csongrád megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	369	321	9 906	30,86	26,84
2	0502621	Hódagroz Zrt.	Hódmezővásárhely	617	516	16 212	31,42	26,27
3	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	98	78	2 495	31,98	25,46
4	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	254	216	6 447	29,85	25,38
5	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	370	337	9 371	27,81	25,33
6	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 643	1 304	41 508	31,83	25,26
7	0511701	Agronómia Kft.	Deszk	701	596	17 658	29,63	25,19
8	0540921	Vásárhelyi Róna Mg-i. és Szolg. Kft	Hódmezővásárhely	543	426	11 989	28,14	22,08
9	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Rt.	Fábiánsebestyén	533	443	11 595	26,17	21,75
10	0540401	Gorzsa Zrt.	Hódmezővásárhely	1 036	860	22 307	25,94	21,53
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 164	5 097	149 486		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				616	510		29,33	24,25

8.6. táblázat: Fejér megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0640101	Gorsium Tej Kft. /Tác/	Szabadbattyán	356	315	10 115	32,11	28,41
2	0605001	Izstíméri Bakonyi Mg.Kft.	Izstímér	291	250	8 082	32,33	27,77
3	0604101	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Lajoskomárom	595	499	15 556	31,18	26,15
4	0600901	Pálhalmi Agrospeciál Kft.	Pálhalma	848	738	21 800	29,54	25,71
5	0630801	Sárkeresztesi Mg.Zrt.	Sárkeresztes	324	276	8 211	29,75	25,34
6	0600201	Mezőfalvai Mg.Term.és Szolg.Zrt	Mezőfalva	938	757	23 667	31,26	25,23
7	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamor	1 174	954	29 392	30,81	25,04
8	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscséripuszta	1 805	1 470	44 482	30,26	24,64
9	0631901	Agrobaracs Zrt.	Baracs	365	291	8 942	30,73	24,50
10	0632901	Magyaralmási Agrár Zrt	Magyaralmás	321	293	7 532	25,71	23,46
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 017	5 843	177 779		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				702	584		30,43	25,34

8.7. táblázat: Győr-Moson-Sopron megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	887	763	24 104	31,59	27,17
2	0708621	Rábapordányi Mg.Zrt.	Rábapordány	544	481	14 150	29,42	26,01
3	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	621	538	15 787	29,34	25,42
4	0725621	Hektáros Kft	Farád	413	389	10 298	26,47	24,93
5	0736721	Püski "Búzaalás" Mg. Szövetkezet	Püski	279	232	6 709	28,92	24,05
6	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Rétalap-Balogtag	515	431	12 235	28,39	23,76
7	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	1 052	857	24 952	29,12	23,72
8	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt	Kapuvár-Miklósmajor	930	738	21 948	29,74	23,60
9	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	571	471	13 457	28,57	23,57
10	0782321	Győrig Zoltán	Rábcakapi	132	113	3 091	27,35	23,42
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 944	5 013	146 730		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				594	501		29,27	24,69

8.8. táblázat: Hajdú-Bihar megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0840201	Bosblek-Farm Kft.	Berettyóújfalu	300	265	8 619	32,53	28,73
2	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	1 462	1 189	39 803	33,48	27,23
3	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	709	573	19 208	33,52	27,09
4	0847021	Bartha Imréné	Berettyóújfalu	23	21	617	29,39	26,83
5	0807421	Hajdúböszörményi Mg. Zrt.	Hajdúböszörmény	352	277	9 436	34,07	26,81
6	0814701	Berettyómenti Zrt.	Esztár	348	293	9 263	31,61	26,62
7	0806421	Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	585	498	15 568	31,26	26,61
8	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	611	460	15 508	33,71	25,38
9	0843121	Dézi Imre	Nagyhegyes	27	20	683	34,17	25,31
10	0842522	Agrárgazdaság Kft.	Újszentmargita	598	508	14 674	28,89	24,54
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 015	4 104	133 380		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				502	410		32,50	26,60

8.9. táblázat: Heves megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehenlétszám	Fejt tehenlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygyompos	690	598	22 041	36,86	31,94
2	0934621	Multiton Kft	Sarud	569	454	15 984	35,21	28,09
3	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszánána	398	318	9 056	28,48	22,75
4	0929101	Erdőtelek-2000 Agrár Term.Szolg.Kft	Erdőtelek	174	155	3 932	25,37	22,60
5	0905321	Pély-Tiszatáj Zrt.	Pély	559	433	10 908	25,19	19,51
6	0939401	Pályi Tiszamente Mg.Term.Szolg.Szöv	Pély	41	31	792	25,55	19,32
7	0938001	GAK Nonprofit Közhasznú Kft	Kerekharaszt	82	60	1 538	25,64	18,76
8	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	282	210	5 189	24,71	18,40
9	0927801	Besenyőtelki Agrár Zrt	Besenyőtelek	243	204	4 463	21,88	18,37
10	0940901	Tarna-Farm 2004 KFT.	Zaránk	60	48	814	16,95	13,56
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 098	2 511	74 717		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				310	251		29,76	24,12

8.10. táblázat: Komárom-Esztergom megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1 135	936	35 181	37,59	31,00
2	1004021	Solum Zrt.	Komárom	668	556	18 730	33,69	28,04
3	1009021	Buzakalász Term.Szolg.Sz.	Mocsa	377	325	9 745	29,98	25,85
4	1060001	Állért Kft.	Ete	400	318	10 001	31,45	25,00
5	1006501	Albers Agrár Bt.	Szákszend	544	461	13 588	29,48	24,98
6	1052221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	398	327	9 188	28,10	23,09
7	1002501	Tejút Kft.	Kesztlőc	178	157	3 860	24,59	21,69
8	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	553	459	11 642	25,36	21,05
9	1003002	Ászári Mg.Term.Szolg.és Ért.Zrt.	Ászár	167	136	3 451	25,37	20,66
10								
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				4 420	3 675	115 385	31,40	26,11
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				491	408			

8.11. táblázat: Nógrád megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1133321	Agoméra Zrt.	Érsekvadkert	506	437	11 326	25,92	22,38
2	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	1 130	886	25 159	28,40	22,26
3	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	127	105	2 493	23,74	19,63
4	1104101	Derék-Pataki Zrt.	Patak	193	163	3 750	23,01	19,43
5	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	284	252	4 658	18,48	16,40
6	1151101	Bárany János	Varsány	89	74	1 381	18,67	15,52
7	1127301	Cserhátalja Mezőgazdasági Kft.	Csécse	172	150	2 289	15,26	13,31
8	1152601	Baksa Gábor	Karancsbeszi	45	28	363	12,95	8,06
9								
10								
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				2 546	2 095	51 419	24,54	20,20
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				318	262			

8.12. táblázat: Pest megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1249021	Lakto Kft.	Dabas	772	638	25 505	39,98	33,04
2	1274321	Merész Sándor	Csomád	221	189	6 592	34,88	29,83
3	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászfüld	806	671	22 560	33,62	27,99
4	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1 582	1 400	42 114	30,08	26,62
5	1269902	Agro-Taks Kft	Taksony	247	217	6 523	30,06	26,41
6	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1 370	1 174	34 677	29,54	25,31
7	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	950	810	22 180	27,38	23,35
8	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft	Tura	655	558	15 083	27,03	23,03
9	1260021	Agrofutura Reál Kft.	Tárnok	435	368	9 721	26,42	22,35
10	1247521	Toldi Tej Kft	Nagykőrös	485	373	10 755	28,83	22,17
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				7 523	6 398	195 709	30,59	26,01
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				752	640			

8.13. táblázat: Somogy megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1342921	Kapostáj Mg.Term. és Szolg.Zrt.	Zimány	481	373	12 184	32,66	25,33
2	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	560	466	13 701	29,40	24,47
3							28,50	21,59
4							27,21	21,21
5	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	365	310	7 430	23,97	20,36
6	1367721	Kaposvári Egyetem Tan. és Kisér.Ü.	Kaposvár	89	71	1 772	24,96	19,91
7	1341721	Agrária Mg. Zrt	Szentgáloskér	367	293	6 885	23,50	18,76
8	1367701	Kaposvári Egyetem Tan. és Kisér.Ü.	Kaposvár	52	43	899	20,90	17,28
9	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	34	29	499	17,22	14,69
10	1321921	"Szabadság"Mg. Rt.	Böhönye	112	100	1 030	10,30	9,20
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				4 378	3 456	94 179	27,25	21,51
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				438	346			

8.14. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Rang-sora	azonosítója	A T E N Y É S Z E T megnevezése	címe	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló- átlag
1	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	150	122	4 959	40,65	33,06
2	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	455	379	13 843	36,52	30,42
3	1423821	Jándtej Kft.	Tarpa	325	277	8 843	31,92	27,21
4	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 037	862	27 080	31,42	26,11
5	1435701	DOMBKA-2003 Mezőg. Ker. Szolg. Rt.	Dombrád	525	440	13 575	30,85	25,86
6	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	343	285	8 503	29,83	24,79
7	1415001	Inter Agrárium Mg.Kft.	Nagyecsed	970	835	24 036	28,79	24,78
8	1434121	Bátortrade KFT.	Nyírbátor	466	375	10 931	29,15	23,46
9	1468121	Uralgó Kft.	Nyírbátor	514	398	11 897	29,89	23,15
10	1465521	Ibrány-Tej KFT.	Kótaj	507	420	11 560	27,52	22,80
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 292	4 393	135 225	30,78	25,55
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				529	439			

8.15. táblázat: Jász-Nagykun-Szolnok megye

Rang-sora	A T E N Y É S Z E T			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszám	tehenlétszám	tej (kg)	átlag	átlag
1	1538422	Alcsiszigeti Zrt.	Mezőhék	1 326	1 086	33 867	31,19	25,54
2	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	699	585	17 440	29,81	24,95
3	1501601	Tírus Zrt.	Kisújszállás	555	475	13 791	29,03	24,85
4	1540801	Palotási Mg.-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	863	703	21 281	30,27	24,66
5	1535701	Nagykun 2000 Mg.Zrt.	Kisújszállás	420	336	10 201	30,36	24,29
6	1547601	Törökszentmiklósi Mg. Zrt.	Kisújszállás	453	360	10 843	30,12	23,94
7	1525001	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	445	376	10 471	27,85	23,53
8	1543101	Agrofríz Kft.	Mezőtúr	762	646	17 381	26,91	22,81
9	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	415	326	9 416	28,88	22,69
10	1529501	Lakto-Red Kft.	Jászkisér	505	395	11 401	28,86	22,58
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 443	5 288	156 093		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				644	529		29,52	24,23

8.16. táblázat: Tolna megye

Rang-sora	A T E N Y É S Z E T			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszám	tehenlétszám	tej (kg)	átlag	átlag
1	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	802	648	22 518	34,75	28,08
2	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	338	303	8 817	29,10	26,09
3	1637301	Szekszárdi Zrt.	Tengelic-Kajmádpata	594	530	14 483	27,33	24,38
4	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	223	195	5 419	27,79	24,30
5	1634121	Haladás Szövetkezet	Németkér	211	179	4 722	26,38	22,38
6	1605301	"100 % Tej" Mg.Ker.és Szolg.Kft.	Tolnanémedi	142	115	3 074	26,73	21,65
7	1611421	Paksi Dunamenti Zrt.	Paks	442	353	9 341	26,46	21,13
8	1610201	Dunakömlődi Agrár Zrt.	Paks	181	152	3 588	23,61	19,83
9	1633721	Kaposszekcsői Mg.Zrt.	Kaposszekcső	380	317	7 478	23,59	19,68
10	1638501	"Várfő" Mezőgazdasági Kft.	Váralja	112	88	2 055	23,35	18,35
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 425	2 880	81 494		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				343	288		28,30	23,79

8.17. táblázat: Vas megye

Rang-sora	A T E N Y É S Z E T			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszám	tehenlétszám	tej (kg)	átlag	átlag
1	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt	Ják-Felsőnyírvár	650	549	17 442	31,77	26,83
2	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	872	758	23 289	30,72	26,71
3	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1 147	923	30 588	33,14	26,67
4	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalva	394	338	9 976	29,51	25,32
5	1733001	Provid Kft.	Vasvár	579	478	13 859	28,99	23,94
6	1701321	Celli " Sághegyalja " Zrt.	Cellőmőlk	385	330	8 787	26,63	22,82
7	1706101	Húshasznú Bt.	Táplánszentkereszt	321	267	6 597	24,71	20,55
8	1707301	Vasi Agro-Pannonia Kft	Szombathely	418	364	8 493	23,33	20,32
9	1725021	Körmendi Agrár Kft.	Körmend	312	250	6 240	24,96	20,00
10	1708701	Pinkamenti Agrár Kft	Vasalja	355	297	6 894	23,21	19,42
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 433	4 554	132 165		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				543	455		29,02	24,33

8.18. táblázat: Veszprém megye

Rang-sora	A T E N Y É S Z E T			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszám	tehenlétszám	tej (kg)	átlag	átlag
1	1808303	Malomsoki Extratej Kft	Malomsok	796	692	21 319	30,81	26,78
2	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 609	1 259	40 665	32,30	25,27
3	1847701	Laktagro Kft	Csót	278	241	6 971	28,92	25,08
4	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 272	1 026	31 634	30,83	24,87
5	1802001	Agro-Friz Kft Vaszar	Vaszar	332	275	8 173	29,72	24,62
6	1802101	Bovin-Tej Kft Gecse	Gecse	408	324	9 716	29,99	23,81
7	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1 119	912	26 125	28,65	23,35
8	1809302	Táncsics Mg.Zrt.	Nagyalásony	955	822	21 647	26,33	22,67
9	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	524	389	11 861	30,49	22,63
10	1802622	Tóth Tamás	Sümeg	460	396	10 279	25,96	22,35
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 753	6 336	188 389		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				775	634		29,73	24,30

8.19. táblázat: Zala megye

Rang-sora	A T E N Y É S Z E T			Záró	Fejt	Összes napi	Fejési	Istálló-
	azonosítója	megnevezése	címe	tehenlétszám	tehenlétszám	tej (kg)	átlag	átlag
1	1938221	Fűzvölgyi Agrár T.K.és Szolg.Rt.	Magyarszerdahely	597	514	15 739	30,62	26,36
2	1915621	Taxbi Kft	Hottó	991	809	24 946	30,84	25,17
3	1921921	Miklósfai Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfai	444	366	10 326	28,21	23,26
4	1935921	Zal-Agro Zrt	Türje	406	341	9 372	27,48	23,08
5	1935322	Backo Kft	Pötréte	383	332	7 686	23,15	20,07
6	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft	Zalaszentiván	326	268	6 542	24,41	20,07
7	1910121	Mandl Mg. és Szolg. Kft	Zalalövő	203	195	3 434	17,61	16,92
8	1947901	Balaskó Kft	Pókaszepetk	193	164	2 772	16,90	14,36
9	1950501	Georgikon Tanüzem Nonprofit Kft	Keszthely	39	32	530	16,55	13,58
10	1947801	Losonczy László	Vindornyaszőlős	68	59	857	14,52	12,60
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 650	3 080	82 204		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				365	308		26,69	22,52

Fejőházak dinamikus rendszervizsgálata – I. rész

Pákh Károly

BouMatic

A hosszú távú nyereségorientált tejtermelés megvalósításának alapfeltétele az alkalmazott fejőberendezés kifogástalan működése és a fejéstechnológia folyamatainak előírás szerinti végrehajtása. A fejéstechnológia nem más, mint az adott tejtermelő tehenészetben megvalósított ember-gép-állat rendszer működtetője, egyes elemei, munkafolyamatai erőteljesen befolyásolják a tejtermelés mennyiségi és minőségi mutatóit és ezen keresztül a jövedelmezőséget.

A dinamikus rendszervizsgálat fogalma, célja

A dinamikus rendszervizsgálat az alkalmazott fejéstechnológia és a fejőházi folyamatok valós munkakörülmények közötti, azaz fejés közbeni elemzését jelenti (erre utal a dinamikus jelző), és bármilyen gyártmányú vagy típusú fejőházban elvégezhető. A vizsgálat alanyai az állatok (tehenek), a fejőszemélyzet és maga a fejőberendezés. Célja objektíven felmérni a jelenlegi állapotot és feltárni azokat a technológiai hiányosságokat, illetve rejtett hibákat, amelyek negatív hatással lehetnek a hatékony, hosszú távú tejtermelésre.

A dinamikus rendszervizsgálat elvégzése a következő esetekben válik indokolttá:

- Legalább évente egyszer annak megállapítására, hogy a fejőberendezés optimális fejési paraméterek mellett a legkevesebb stresszt okozza az állatoknak;
- A fejőberendezés fontos komponenseinek cseréje esetén (kollektor, fejőgumi, vákuumszivattyú stb.);
- Az időszakos szerviz részeként;
- Abban az esetben, ha a tehénkomfort vagy a szomatikus sejtszám változása fejés eredetű problémára utal.

A dinamikus rendszervizsgálat módszerei, eszközei

Bonyolultságából adódóan a dinamikus rendszervizsgálat módszereinek skálája igen széles. A legfontosabbak a következők:

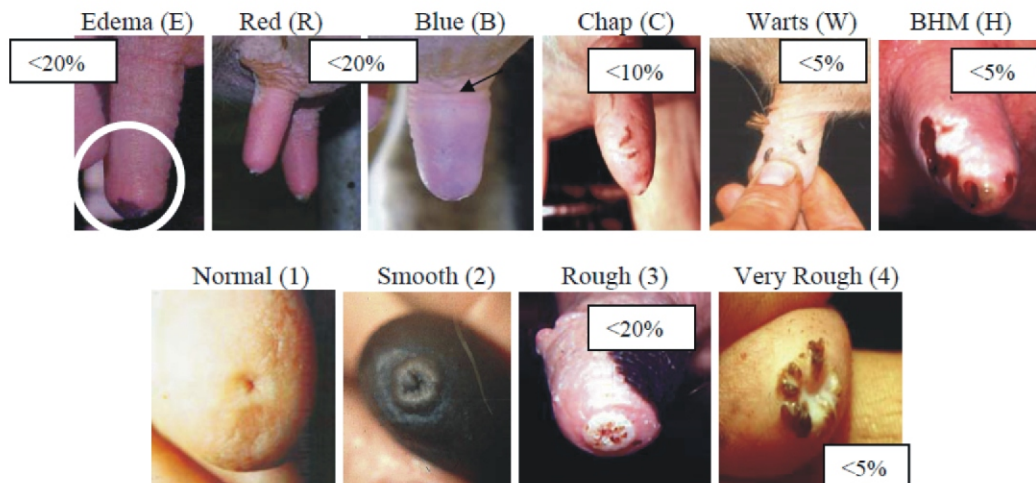
Vizuális megfigyelések alapján történő pontozásos értékelések és az adatok statisztikai feldolgozása. Így történik pl. a tőgybimbók és a bimbóvégek állapotának felmérése, vagy a fejés utáni tőgylezárás teljességének megállapítása. A vizuális megfigyeléseken alapuló pontozás objektív voltát nagymértékben befolyásolja az értékelést végző személy rutinja, ezért munkájának megkönnyítésére különböző, a vizsgálat konkrét tárgyával kapcsolatos szemléltető ábrák és pontozásos útmutatók állnak rendelkezésre.

Bimbóvég vizuális vizsgálata

TEAT END SCORING (Score 20% cows in each pen)

Score: Color: R (Red) B (Blue) Black (Bl) and Mouthpiece mark at teat base (M) ↑

A bimbóvég-állapot pontozása

Az adatok statisztikai feldolgozását követően lehet következtetéseket levonni a vizsgált állati testrész állapotáról vagy a technológiai művelet helyes, illetve hiányos elvégzéséről. Így pl. az utófürösztés akkor tekinthető elfogadható, ha az utófürösztő szerrel legalább 75%-osan bevont tögybimbók aránya meghaladja a 90%-ot.

Az alkalmazott telepírányítási rendszer (ha van) fejési adatainak értékelése és elemzése. Az egyedi tejmérőkből és a fejőkészülék-leemelő automata vezérlőkből származó adatok számos információt szolgáltatnak a fejési folyamat lefolyásáról (készülékfennléti idő, tejhozam, készülékkelesések száma, kézi módban történő fejések száma stb.).

Fejés teszt						BouMatic ajánlás	
Tejvezetési vákuum (minden készülék fej)	átlag		ingadozás			kevesebb mint 2 kPa vákuumingadozás	
Vákuumszint a tejleválasztóban	átlag		ingadozás			minimum 8 tehénél mérendő	
tehén száma						36 kPa- 42 kPa	
Atl. Kollektortéri vákuum	39,8	40,7	40,5			alsó tejvezeték: < 7 kPa	
Kollektortéri vákuumingadozás	7,1	5	6,2			kevesebb mint 6 perc	
Készülék fennléti idő						legalább becsült mennyiség	
Tejmennyiség*						minimum 3 Kg/perc	
Átlagos tejleadási sebesség						125-250 ml között	
Maradványtej levétel után							

*Az első 11.25 Kg-t kevesebb mint 4 perc alatt. Minden további 0,5 percenként 4.5 Kg

Fejésteszt értékelő lapja

Fejési idő és megfejt tej mennyiség az automata vezérlő kijelzőjén

Különböző eszközökkel történő mérések adatainak értékelése. Jellemző példa a maradványtej mennyiségének megállapítása mérőpohár segítségével, illetve a tőgy-előkészítési művelet minőségi szempontból történő értékelése. A maradványtej mennyiségének megállapítása a készüléklevételt követően kézi fejéssel történik. A tehén akkor tekinthető kifejtnek, ha a maradványtej mennyisége 225 és 450 ml között van. Ha a maradványtej 225 ml-nél kevesebb, akkor az vakfejésre utal (vakfejés = készülék a tőgyen tejfolyás nélkül), ha pedig meghaladja a 450 ml-t, akkor a tehén nem tekinthető teljesen kifejtnek.

Maradványtej-mérés

A tőgy-előkészítési művelet minőségi szempontból történő értékelésekor a tőgybimbókat tiszta vattával kell letörölni, azt követően a vattán jól látható szennyeződések és szermaradványok mennyisége alapján – összehasonlító mintalap segítségével – történik az értékelés.

I. Nincs látható szennyeződés vagy bemártó szer maradvány

II. Csak bemártó szer maradvány

III. Látható trágya szennyeződés

IV. Nagy mennyiségű trágya, szennyeződés

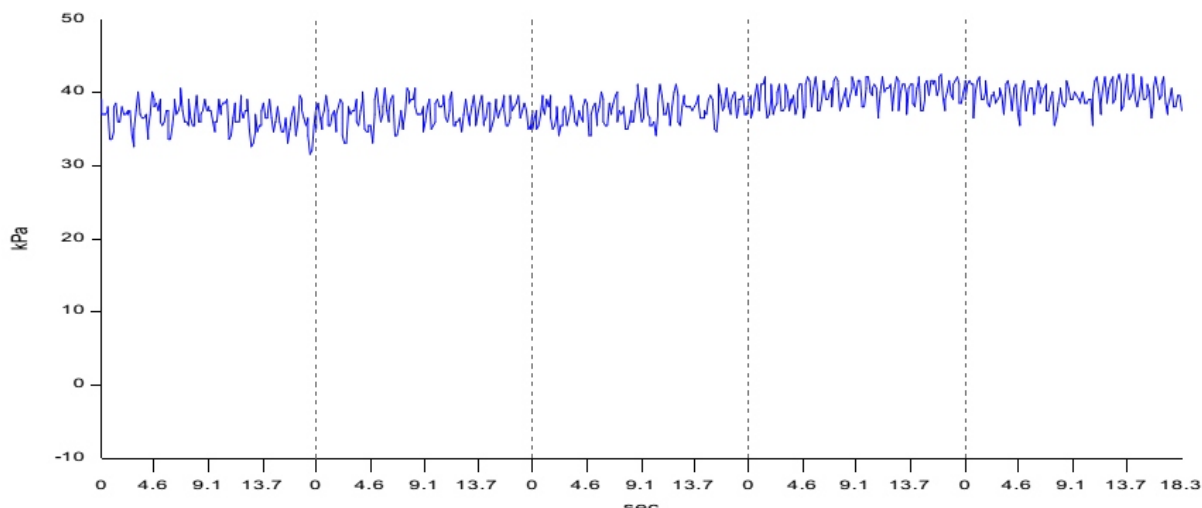
Különböző szennyezettségi szinteket szemlélő mintalap.
Az elfogadható eredmény: I-es és II-es esetek száma 90% feletti legyen!

Műszeres mérések elvégzése és a kapott adatok értékelése. Ilyen pl. a PT-V mérőműszer, amely lehetővé teszi a tőgy alatti (kollektor téri) vákuumszint mérését és a vákuumingadozás mértékének megállapítását. Szintén mérőműszerrel történik a pulzáció ellenőrzése, az egyes fázisok időtartama és egymáshoz viszonyított aránya.

Tőgy alatti vákuumszint műszeres mérése

EXT.1 SENSOR					
COURSE	1	2	3	4	5
WORKVAC.	42.8	42.8	42.8	42.8	42.8
AVG. VAC.	36.5	37.5	37.5	40.0	39.5
MAX. VAC.	41.0	41.0	41.0	42.5	42.5
MIN. VAC.	32.0	33.0	34.0	36.5	35.5
VAC. +	4.5	3.5	3.5	2.5	3.0
VAC. -	4.5	4.5	3.5	3.5	4.0
VAC. DROP	6.3	5.3	5.3	2.8	3.3

A mérés eredményei. Stabil vákuumszint = magasabb tejleadási sebesség, rövidebb fejési idő, csökkenő hiperkeratózis.

PULZÁCIÓ TESZT (minden készülék tehénen vagy ledugózva. Pulzációs görbe szükséges!)					
	ELSŐ		HATSÓ		
	ms	%	ms	%	
Ütemszám					50-60 ütem/perc max 3 eltérés
Szívás/szorítás	/		/		50:50 és 70:30 között
A fázis ms vagy %					tipikusan kevesebb mint 180 ms
B fázis ms vagy %					Legalább 300 ms vagy 30% (450-500 ms)
C fázis ms vagy %					tipikusan kevesebb mint 180 ms
D fázis ms vagy %					Legalább 200 ms vagy 20% (200-250 ms)
Leemelési értékek					
levételi érték			levételi késleltetés		

Pulzációteszt-értékelő lap

A dinamikus rendszervizsgálat eredményei

A dinamikus rendszervizsgálat során jegyzőkönyv készül, amely tartalmazza az összes mért paramétert. A jegyzőkönyvben foglaltak alapján pedig világosan és egyértelműen megfogalmazhatók azok az ajánlások, amelyek általános esetben a következőkre vonatkoznak:

- fejési hatékonyság növelése (fejési idő, kinyerhető tej optimalizálása);
- maximális tehénkomfort elérése;
- tisztaság és higiéniai színvonal növelése;
- tejminőség és tőgyegészségügyi állapot javítása;
- energiafelhasználás csökkentése stb.

A tett javaslatok elfogadása és a megjelölt intézkedések, illetve technológiai módosítások végrehajtása eredményeként számos pozitív hatás érhető el, mint pl. lerövidíthető a tehénenkénti fejési idő és ezen keresztül a fejési műszak időtartama, javítható a tejhozam és a tejminőség, javítható a tehénkomfort, a bimbóbőr és a bimbóvég állapota, a munkakörülmények és nem utolsósorban növelhető a költséghatékonyság a vegyszerek, alkatrészek, segédanyagok felhasználása terén.

Magasított, Ford Transit típusú, nyerstej értékesítésre előírásoknak megfelelően kialakított, engedélyekkel rendelkező gépkocsi eladó.

Ár: 3.950.000 Ft + ÁFA.

Érdeklődni: 70/ 319 3455.

VI. TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

9. táblázat: A tej karbamid-tartalmának vizsgálatába bevont állományok megoszlása (2014. szeptember)

Ellenőrző fejtés dátuma: **2014. szeptember**

Ellenőrzött tehénszám: **159 589**

Fejt tehenek száma: **130 934**

Értékelt minták száma: **130 371**

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahány	1 802	1,38
Energiahány	16 990	13,03
Fehérjetöbblet és energiahány	4 623	3,55
Fehérjehány és enyhe energiatöbblet	4 950	3,80
Fehérje- és energiaegyensúly	58 803	45,10
Fehérjetöbblet és enyhe energiahány	17 834	13,68
Fehérjehány és energiatöbblet	2 021	1,55
Energiatöbblet	18 732	14,37
Fehérje- és energiatöbblet	4 616	3,54

2014. szeptember hónapban a 461 ellenőrzött telepből 372;
az ellenőrzött telepek 81%-a vette igénybe a fejt tehenállomány 90%-ára.

VII. PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

**Vemhességi vizsgálatok száma és eredménye
(2013. augusztus)**

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ismétlés (db)
Összes mérés				
2013. augusztus	1024	492	471	61
Tejlaboron keresztül				
	532	224	293	15
Adatfeldolgozáson keresztül				
	492	268	178	46
Vemhességi napok alapján				
0-35 napig	22	7 (NÉ)	12 (NÉ)	3 (NÉ)
36-45 napig	148	53	77	18
46-60 napig	113	47	53	13
61 naptól	209	161	36	12

NÉ= nem értékelt

2013. augusztusi vemhességi vizsgálatok* eredményei a bejelentett ellések alapján

Bejelentett ellések alapján						
napok	db	megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás db	megjegyzés	
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenyítéstől eltelt napok száma) Vemhességi idő 285 +/- 14 nap	36-45 napig	53	32	időre ellett		
			6	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	1 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					5 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
		77	15	nincs ellés		KORAI MAGZATVESZTÉS ?????
			77	üres		17 egyed következő termékenyítésre vemhesült
			0	vemhes		
	46- 60 napig	47	0	vemhes		
			18	üres		7 egyed következő termékenyítésre vemhesült
			25	időre ellett		
	61 naptól	161	10	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	6 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					4 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			12	nincs ellés		KÉSŐI MAGZATVESZTÉS ?????
		53	53	üres		17 egyed következő termékenyítésre vemhesült
			0	vemhes		
			1	vemhes	Időre ellett	
	61 naptól	12	12	üres		3 egyed következő termékenyítésre vemhesült
			124	időre ellett		
			30	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	23	korábbi termékenyítésre ellett
		36	7	nincs ellés	7	későbbi termékenyítésre ellett
			33	üres		KÉSŐI MAGZATVESZTÉS ?????
			3	vemhes		6 egyed következő termékenyítésre vemhesült
	61 naptól	12	5	vemhes	Időre ellett	
			7	üres		

sárga= vemhes (PAG), piros = üres (PAG), zöld = ismételt vizsgálat (PAG)

Vemhességi vizsgálatok nyilvántartása (2013. augusztus-2014. augusztus)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ismétlés (db)
2013.08.	1027	492	471	61
2013.09.	1281	833	386	60
2013.10.	1320	746	516	54
2013.11.	1274	766	457	36
2013.12.	1314	791	454	69
2014.01.	1475	861	560	50
2014.02.	1292	694	509	51
2014.03.	1491	925	522	40
2014.04.	1499	812	633	53
2014.05.	1298	724	537	33
2014.06.	1086	610	431	46
2014.07.	1244	684	438	44
2014.08.	958	553	365	38
Összes minta	16559	9491	6279	635

VIII. SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

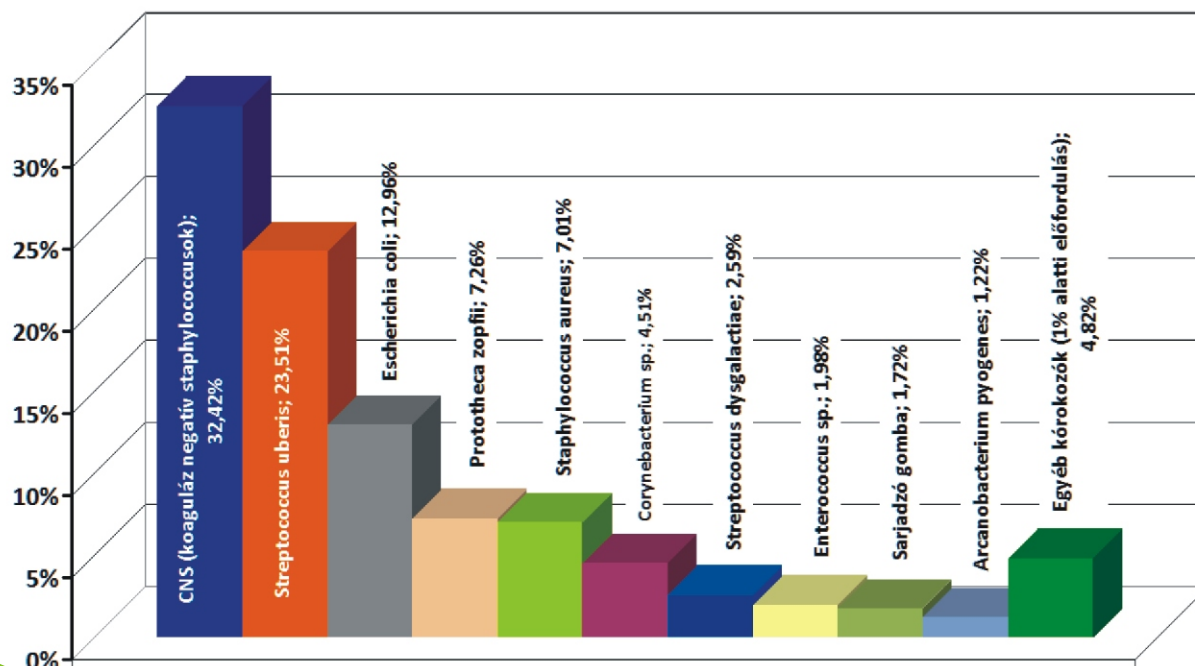
10. táblázat: A teljesítményvizsgált tehenészeti **TELEPEK** megyénkénti megoszlása az állomány elegytej szomatikus sejtszámának **TELEPENKÉNTI** súlyozott átlaga alapján (2014. szeptember)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm3										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	A telepek száma és százalékos megoszlása										
	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	
Baranya	8	42,11	3	15,79	5	26,32	3	15,79	0	0,00	19
Bács - Kiskun	9	39,13	2	8,70	5	21,74	5	21,74	2	8,70	23
Békés	10	25,00	8	20,00	13	32,50	8	20,00	1	2,50	40
Borsod - Abaúj - Zemplén	4	20,00	7	35,00	6	30,00	3	15,00	0	0,00	20
Csongrád	7	31,82	2	9,09	10	45,45	3	13,64	0	0,00	22
Fejér	6	23,08	7	26,92	6	23,08	4	15,38	3	11,54	26
Győr - Moson - Sopron	11	30,56	5	13,89	14	38,89	6	16,67	0	0,00	36
Hajdú - Bihar	15	28,85	15	28,85	11	21,15	9	17,31	2	3,85	52
Heves	2	16,67	2	16,67	4	33,33	3	25,00	1	8,33	12
Komárom - Esztergom	2	22,22	2	22,22	5	55,56	0	0,00	0	0,00	9
Nógrád	1	11,11	1	11,11	2	22,22	4	44,44	1	11,11	9
Pest	13	39,39	7	21,21	10	30,30	2	6,06	1	3,03	33
Somogy	4	40,00	0	0,00	4	40,00	1	10,00	1	10,00	10
Szabolcs - Szatmár - Bereg	7	29,17	3	12,50	9	37,50	4	16,67	1	4,17	24
Jász - Nagykun - Szolnok	18	51,43	2	5,71	11	31,43	4	11,43	0	0,00	35
Tolna	12	38,71	3	9,68	8	25,81	4	12,90	4	12,90	31
Vas	6	35,29	1	5,88	4	23,53	4	23,53	2	11,76	17
Veszprém	7	25,00	8	28,57	9	32,14	4	14,29	0	0,00	28
Zala	6	60,00	2	20,00	1	10,00	0	0,00	1	10,00	10
Összes telep	148		80		137		71		20		456
Összes telep %		32,46		17,54		30,04		15,57		4,39	
összes fejt tehén	50 461		29 694		44 413		18 251		3 450		146 269
összes fejt tehén %		34,50		20,30		30,36		12,48		2,36	

11. táblázat A vizsgált tehenállomány megoszlása és tejtermelése súlyozott átlag sejtszám-értékhátonként (2014. szeptember)

Sejtszám értékhátár x1000	Fejt tehén	Összes	Napi tej kg Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	49 193	1 498 563	30,46
101 - 400	52 015	1 371 317	26,36
401 - 500	6 454	160 329	24,84
501 - 700	8 435	209 743	24,87
701 - 1000	7 628	188 369	24,69
1 001 - 3 000	15 987	394 282	24,66
3 001 és több	6 013	127 978	21,28
Összesen	145 725	3 950 581	27,11

1. ábra: 2013. október 1. és 2014. szeptember 30. között a teljeskörű vizsgálatokra küldött tejmintákban azonosított kórokozók aránya

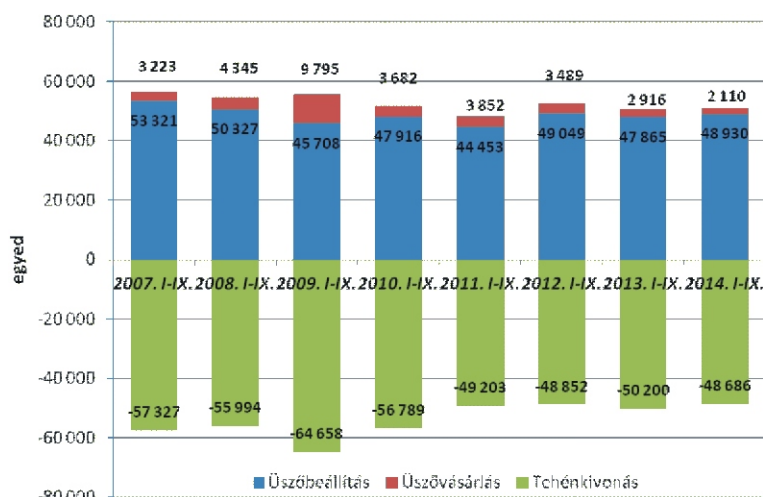

IX. A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

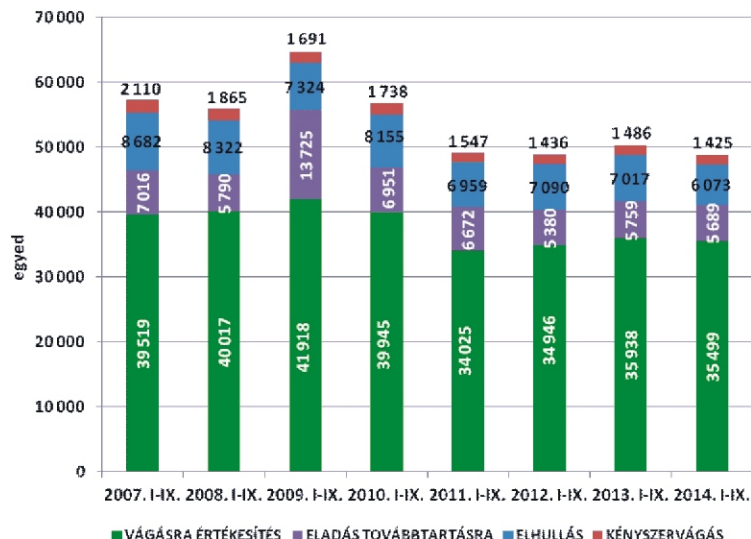
1. ábra: Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2007-2014., I-IX. hó)

2. ábra: Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2007-2014., I-IX. hó)

3. ábra: A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2007-2014. I-IX. hó)

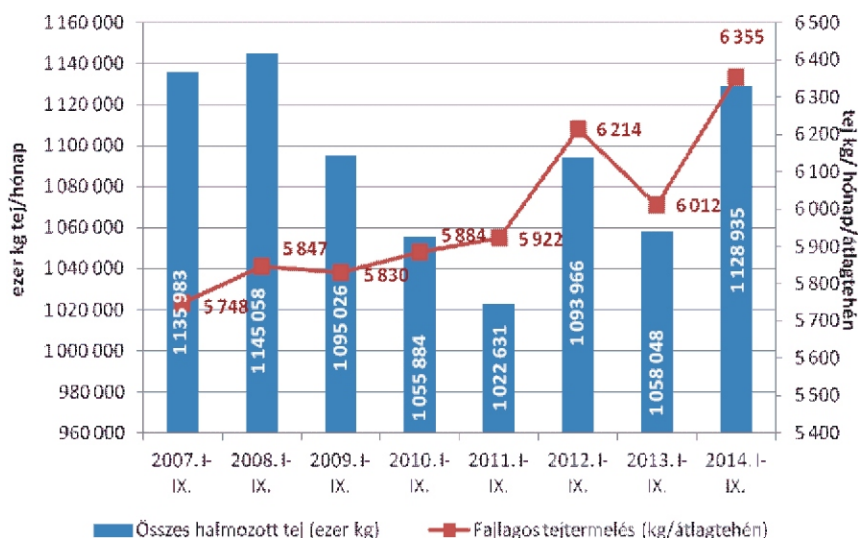

Az „A” típusú ellenőrzésben résztvevő tenyészetek száma 9-cel (-1,9%) 461-ra csökkent az elmúlt év azonos időszakához képest, ugyanakkor az év eleji nyitó tehénlétszámhoz képest a szeptember végi záró tehénlétszám 2.354 egyeddel, valamelyest (+1,3%) nőtt. 2014. szeptember végén a tavaly szeptemberihez képest 3.130-cal (+1,8%) több tehenet tartottak a termelésellenőrzött állományokban. Augusztushoz képest az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma eggyel emelkedett, míg az elmúlt 8 év alatt számuk 23,7%-kal (-143) csökkent. 2007 szeptembere óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 17.533 egyeddel (-8,9%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám 326-ról 389-re nőtt. A termelésellenőrzött tehénlétszám 2011 óta enyhén növekedett, de idén a további állomány-gyarapodás megtörni látszik.

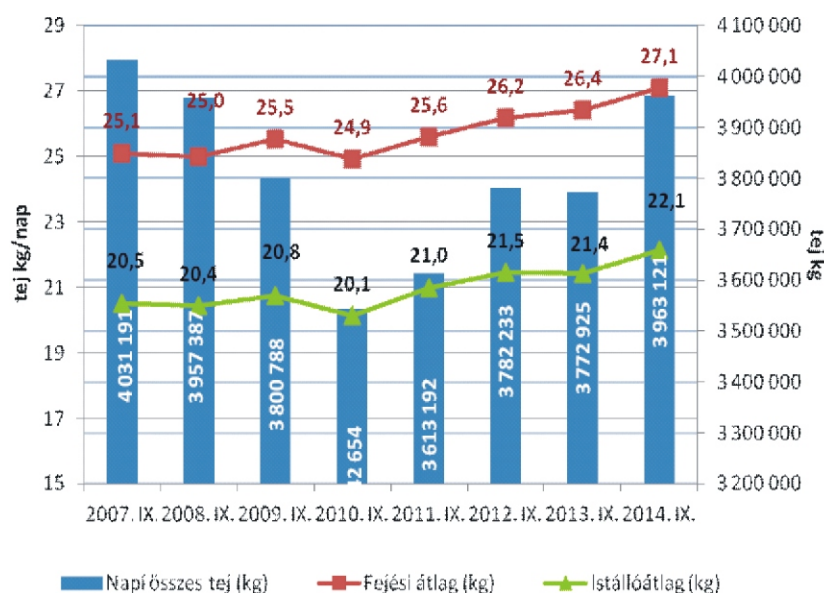
Az „A” típusú ellenőrzésben résztvevő tenyészetek januári 1-i induló tehénlétszáma 2013-ról 2014-re kismértékben (+1.357 tehén; +0,8%) nőtt, de 2014 első kilenc hónapjában a tehenek száma ennél már nagyobb mértékben emelkedett (+2.354 egyed; +1,3%). Ennek elsődleges oka, hogy a kivont tehenek száma jelentősen, -3,0%-kal (-1.514 tehén) kisebb a tavalyi év azonos időszakához képest, míg az egyébként is magas szinten lévő üszőbeállítások száma tovább emelkedett (+1.065 egyed; +2,2%). Az állománypótlás egésze szempontjából kevésbé meghatározó üszővásárlások száma továbbra is rekord alacsonyan van, a vásárolt üszők száma alig haladta meg az év háromnegyedében a 2 ezret, vagyis az üszővásárlások száma 1 év alatt 27,6%-kal csökkent (-806 egyed). Az idei év eddig eltelt részében az alacsony tehénkivonásnak és a magas üszőbeállításnak a hatására a termelésellenőrzött tehénállomány növekedése figyelhető meg, de az állomány-gyarapodás üteme az elmúlt 2 hónapban érezhetően lassult.

Az állományváltozási adatokon belül, a tehénkivonás megoszlását tekintve elmondható, hogy a vizsgált 8 éves periódus teljes időtartama alatt az év első kilenc hónapjában az állományból kivont tehenek döntő többségét vágásra értékesítették (64,8-72,9%-át), a legnagyobb arány éppen idén figyelhető meg (a selejtezett tehenek száma az idei periódusban 35 és fél ezer volt). Ezen felül a tehénkivonások 2,9%-áért a kényszerűvágás (1.425 egyed), 12,5%-áért (6.073 egyed) pedig az elhullás volt felelős, amelyek a legalacsonyabb részarányok közé tartoznak a megelőző 7 év azonos időszakához képest, míg az átlaghoz hasonló arányban (11,7%-ban, 5.689 egyed) továbbtartásra értékesítették az állatokat. A tehénkiadás megoszlása nagyon hasonló volt az előző év azonos időszakához, annyi különbséggel, hogy a kivont tehenekből kevesebb hullott el és többet értékesítettek vágásra. A 2014. január 1-i induló tehénlétszámhoz viszonyítva szeptember végéig a tehenek 20,1%-át selejtezték, 0,8%-át kényszerűvágták, 3,4%-uk elhullott, 3,2%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 27,5%-át vonták ki a termelésből, ami az elmúlt 8 év legkisebb tehénkivonási aránya.

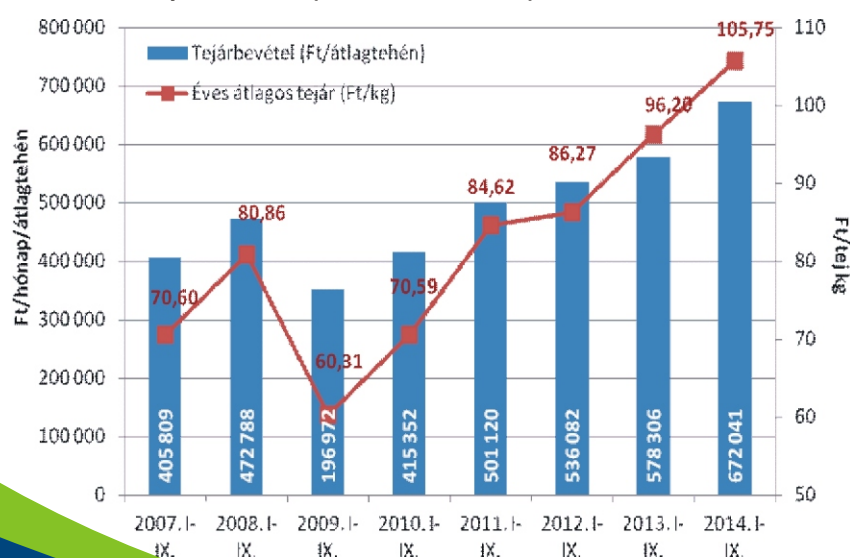
4. ábra: Összes halmozott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2007-2014. I-IX. hó)

5. ábra: Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2007-2014., I-IX. hó)

6. ábra: Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2007-2014. I-IX. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek számának csökkenése csak 2011-ig volt egyértelműen látható az összes halmozott januári-szeptemberi tejtermelésben, azóta ismét növekedésnek indult. Ennek oka, hogy az elmúlt 8 év alatt a kalkulált átlagtehenenkénti fajlagos tejtermelés az év első kilenc hónapjában 607 kg-mal (+10,6%) 6.355 kg-ra nőtt, ezen belül az elmúlt egy év alatt kiemelkedő mértékben, +343 kg-mal (+5,7%) emelkedett. A fajlagos tehenenkénti tejtermelés még az eddig rekordévnak számító, 2012. évi termelést is felülmúlja 141 kg-mal. A valamelyest emelkedő állatlétszám és a növekvő fajlagos tejtermelés eredménye a bővülő összes halmozott tejtermelés, ami nagyobb, mint az elmúlt 5 évben bármikor (a tavalyi év hasonló időszakának termelését közel 71 ezer kg-mal, +6,7%-kal haladja meg), és hasonlóan alakul a 2007. évi termelési szinthez.

A nagyobb összes halmozott tejtermelés természetesen megmutatkozik a magasabb napi összes tejben is. 2014 szeptemberében ez a mutató jóval magasabb volt az előző év szeptemberi adatához képest (+190.196; +5,0%), és gyakorlatilag a 2008. évi termelési szintnek felelt meg, de elmarad az elmúlt 8 év legmagasabb, 2007. évi termelési szintjétől. Ugyanakkor az elmúlt 8 év szeptemberi tejtermelési adatait vizsgálva 2014-ben volt mind a fejési átlag (27,1 kg), mind az istállóátlag (22,1 kg) a legmagasabb, 1,98, ill. 1,63 kg-mal több (+7,9%, ill. +8,0%), mint 2007 szeptemberében, és 0,68, ill. 0,69 kg-mal több (+2,6%, ill. +3,2%), mint 2013 szeptemberében. A fejési és az istállóátlagnak egyértelműen növekvő trendje figyelhető meg 2010. óta.

Az átlagtehenenkénti tejárbevétel 2014 első kilenc hónapjában továbbra is kimagasló mértékben, 16,2%-kal (!) nőtt a tavalyi év azonos időszakához képest, ami kisebb részben a fajlagos tejtermelés jelentős, 5,7%-os növekedésének volt köszönhető, nagyobb részben, pedig a termelői tejár közel 10%-os (+9,9%) emelkedésének. Mindez annak ellenére is igaz, hogy a kedvezőtlen világpiaci, elsősorban uniós tejpiaci folyamatok miatt a hazai tejfelvásárlási árak átlagosan 100 Ft/l alá estek a korábbi 110 Ft/l körüli átlagárról, amely már csak kevesebb, mint 5%-kal haladja meg a tavalyi hasonló időszak felvásárlási árait. Ugyanakkor az európai tejpiacon a nyerstej árának esése megállni látszik, sőt egyes uniós országokban a felvásárlási ár már enyhén emelkedett is, ami kedvező jel az év hátralévő részére nézve. Összességben az elmúlt 8 év alatt, 2007 első 9 hónapjához képest a tejár 49,8%-kal emelkedett, ami a fajlagos tejtermelés 10,6%-os növekedésével együtt 65,6%-os tehenenkénti tejárbevétel-növekedést jelentett.

Dr. Ózsvári László PhD, MBA

tanszékvezető egyetemi docens
SZIE ÁOTK, Állat-egészségügyi Igazgatástani
és Agrárgazdaságtani Tanszék

Előzetes tájékoztató adatok az idei betakarítású kukoricaszilázsokra vonatkozóan

(ÁT Kft. NIR adatbázisa alapján: 2014. augusztus 15.- október 10., 176 minta alapján)

dr. Orosz Szilvia

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Az idei csapadékos nyár kedvezett a silókukoricának. A hozamok jól alakultak. Egyelőre országos adatot még nem tudunk közölni a zöldhozamra vonatkozóan, de a 'minőségre' (táplálóanyag-tartalomra és táplálóértékre) már vannak irányadó értékek. Ezeket közöljük most tájékoztató jelleggel. A szezon végére az adatok természetesen még módosulhatnak.

Az **1. táblázat** adatai szerint a szárazanyag-tartalom átlaga a keményítőemészthetőség és az erjedés biztonsága szempontjából kedvező. A nyersrost-tartalom alacsonyabb a 20 évvel ezelőtti átlagnál, feltehetően a megemelt tarlómagasság miatt. Az elmúlt két évtizedben ugyanis a telepek nagy része 30-40 cm körüli tarlómagassággal dolgozik, illetve idén az esős nyár és a felcsapódó sár miatt a magasabb tarló indokolt volt.

1. táblázat A kukoricaszilázsok nyers táplálóanyag-tartalma 2014-ben
(ÁT Kft. NIR adatbázisa alapján: 2014. augusztus 15.- október 10., 179 minta alapján)

	Szárazanyag	Nyersfehérje	Nyerszsír	Nyersrost	Nyershamu
	g/kg	g/kg szá.	g/kg szá.	g/kg szá.	g/kg szá.
Átlag	346	77	30	172	38
Szórás	45	10	3	24	7
CV%	13	13	11	14	18
Minimum	230	52	20	125	25
Maximum	486	113	48	243	65
Medián	344	77	31	168	37

A **2. táblázat** adatai szerint a cukortartalom jelentős változáson megy keresztül az erjedés alatt. Míg a zöld kukoricánövény cukortartalma átlagosan 59 g/kg szá. volt, addig a szilázsok mindössze 19 g/kg szá. cukrot tartalmaztak. Tehát a cukor közel 70%-a kiejed. Ez kedvező folyamat, ha tejsav keletkezik belőle. A cukor az ára a hosszú távon stabil, alacsony kémhatású szilázsnak. A keményítőtartalom kedvezően alakul a tavalyi évhez viszonyítva. Idén az átlagos 25%-ról 35%-ra emelkedett a keményítőkoncentráció. A megfelelően roppantott szilázsokban a by-pass keményítő aránya megközelítően 30%-a az össz keményítőnek. A nemzetközi szakirodalmi adatok általában ettől kevesebbet jeleznek (18-20%).

2.táblázat A zöld kukoricanövény és a kukoricaszilázsok nem rostjellegű szénhidrát tartalma 2014-ben
(ÁT Kft. NIR adatbázisa alapján: 2014. augusztus 15.- október 10., 179 minta alapján)

	Cukor (zöld)	Cukor (erj.)	Keményítő	By-pass keményítő	NFC
	g/kg sza.	g/kg sza.	g/kg sza.	%	g/kg sza.
Átlag	19	59	352	29	96
Szórás	9	28	62	5	21
CV%	46	48	18	19	22
Minimum	12	22	186	18	12
Maximum	67	158	449	45	148
Medián	16	52	366	28	98

A **3. táblázat** adatai szerint az NDF és az ADF-tartalom alacsonyabb a 20 évvel ezelőtti átlagnál, ami részben a korábban már említett megemelt tarlómagasság miatt van. Befolyásolhatja még a hibridválasztás is (az arányaiban nagyobb csövet fejlesztők kisebb rosttartalmúak). Az adatok szerint megközelítően 40%-át adja a lebontható NDF napi adagjának (20 kg/nap szilázs-felvétellel és 3500 g napi dNDF-bevitellel számolva), de a fajlagos érték elmarad a gabona-, fű- és keverékszilázsokétól, ahol a dNDF értéke 300-350 g/kg sza.

3.táblázat A kukoricaszilázsok rostösszetétele 2014-ben
(ÁT Kft. NIR adatbázisa alapján: 2014. augusztus 15.- október 10., 179 minta alapján)

	NDF	ADF	ADL	Hemicellulóz	NDFd	Lebontható NDF	FOM
	g/kg sza.	g/kg sza.	g/kg sza.	g/kg sza.	%	g/kg sza.	g/kg sza.
Átlag	370	204	17	167	503	52	194
Szórás	43	27	2	20	35	4	32
CV%	12	13	14	12	6,9	7,3	17
Minimum	278	151	11	127	438	38	127
Maximum	479	290	25	249	623	62	288
Medián	362	201	17	164	499	52	188

A **4. táblázat** adatai szerint a zöld kukoricanövény és a belőle készült szilázs energiatartalma között 0,2 MJ/kg sza. érték volt átlagosan. Ezért felhívjuk a figyelmet, hogy a zöld kukoricára számolt értéket nem lehet a szilázssra vonatkoztatni! A különbség az erjedési veszteség természetszerű eredménye. Az adatokból megállapítható, hogy a kukoricaszilázsok szerves anyag emészthetősége és emészthető szerves anyag tartalma messze a legjobb a tömegtakarmányok között. Ezt ne felejtjük el, amikor stratégiai döntéseket kell hoznunk. *Ha a lucerna a takarmányok királynője, akkor kukorica méltán lehet a királya.*

4.táblázat A zöld kukoricanövény és a kukoricaszilázsok energiatartalma 2014-ben
(ÁT Kft. NIR adatbázisa alapján: 2014. augusztus 15.- október 10., 179 minta alapján)

	NEI (zöld)	NEI (erj.)	OMd	DOM
	MJ/kg sza	MJ/kg sza	%	g/kg sza.
Átlag	6,49	6,68	75	726
Szórás	0,22	0,22	1,6	19
CV%	3,40	3,26	2,2	2,6
Minimum	5,78	6,15	70	669
Maximum	6,77	7,08	79	764
Medián	6,57	6,69	76	728

A CSPS (a szemroppantottság értéke) azt mutatja meg, hogy a kukoricaszilázs keményítőtartalmának hány százaléka található a 4,75 mm-nél kisebb méretű tört szemben (tehát a bendőben fizikailag hozzáférhető szemekben). Az **5. táblázat** adatai szerint kukoricaszilázsaink szemroppantottsága kedvezőbb, mint a tavalyi átlag (2013: 53%, 2014: 57%). Az emészthetőséget azonban nem csak a roppantottság határozza meg. Rendkívül nagy szerepet játszik a keményítő emészthetőségében a szárazanyag-tartalom is. A szárazabb (38% feletti) kukoricaszilázsnak hiába jó a roppantottsága, a keményítő emészthetősége gyengébb lesz. Míg a 30% körüli szárazanyag-tartalmú szilázsok esetében a gyengébb roppantottság mellett is lehet az emészthetőség 90% feletti. Ilyen kukoricaszilázsokban

előfordul a 100%-os emészthetőség is. Nyilván nem cél a 25-28%-os szárazanyag-tartalom, de ez a kedvező hatás kétségtelen előnye a korai betakarításnak.

Az elmúlt három hónapban 77 mintaérkezett szemroppantottság vizsgálatára laborunkba. A mintaszám alapján nem lehet országos átlagról beszélni, de azért irányadó értéknek tekinthetjük a 77 mintát. Európában egyedülállóak vagyunk ezen adatbázissal, senki nem méri ezt az értéket. Az eredmény: átlagosan 52 g keményítőt és 0,4 MJ/kg szá. nettó energiát (-6%) veszített a 77 szilázs tulajdonosa, ami éves szinten átlagosan 16 ha szemes kukoricának felel meg (7 kg szá. felvétellel, 500 tehénnel és 6 t/ha szemes termésátlaggal számolva). Tejegyenértékben kifejezve az energiaveszté-
séget: közel 1 kg/nap/tehén.

A módosított energiaszámítás kombinációja a hazai és a nemzetközi rendszereknek, így nem teljesen kompatibilis az NRC és a hazai szabvánnyal, ezért tájékoztató jellegű adatokról van szó.

5.táblázat A zöld kukoricuzalék és a kukoricaszilázsok szemroppantottsága 2014-ben
(ÁT Kft. NIR adatbázisa alapján: 2014. augusztus 15.- október 10., 77 minta alapján)

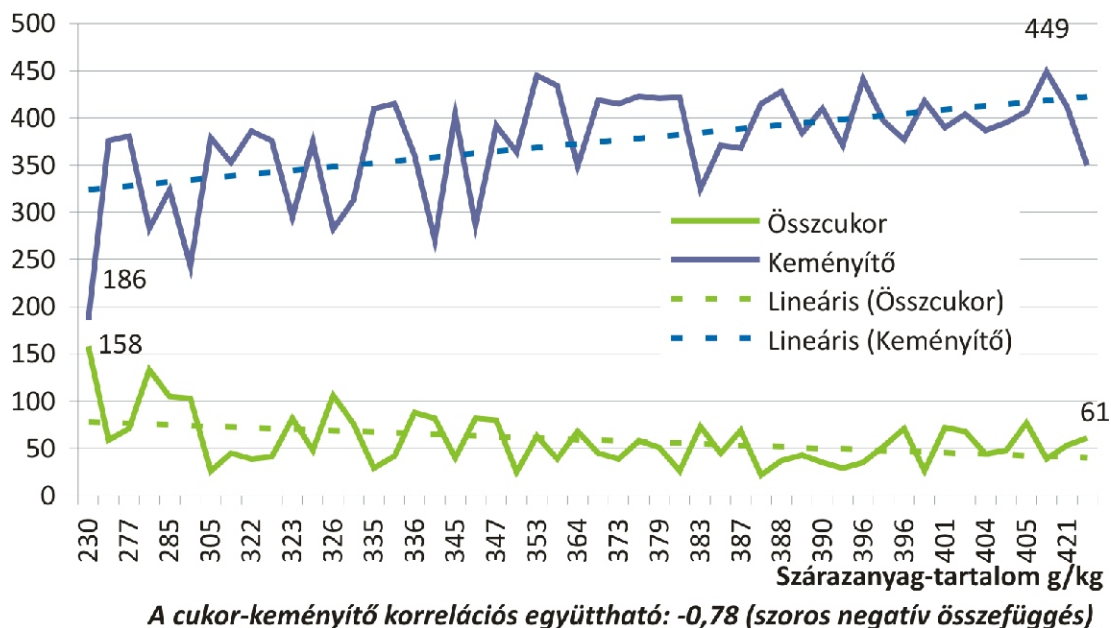
	<i>Hagyományos</i>		<i>Korrigált</i>		<i>Hagyományos</i>	<i>Korrigált</i>	<i>Hagyományos</i>	<i>Korrigált</i>
	CSPS	Keményítő	Keményítő emészthetőség	Emészthető keményítő	NEI (zöld)	NEI (zöld)	NEI (erj.)	NEI (erj.)
	%	g/kg szá.	%	g/kg szá.	MJ/kg szá	MJ/kg szá	MJ/kg szá	MJ/kg szá
Átlag	57	352	86	304	6,64	6,02	6,53	6,11
Szórás	11	62	9	48	0,22	0,25	0,20	0,28
CV%	19	18	11	16	3,24	4,17	2,99	4,56
Minimum	21	186	62 (!)	163	6,15	5,49	5,98	5,38
Maximum	75	449	100 (!)	387	7,02	6,49	6,76	6,48
Medián	58	366	87	310	6,68	6,06	6,59	6,19
Veszteség				-52		-0,62		-0,42
Tej kg egyenérték 20 kg szilázs etetésekor								0,96
A veszteség szemeskukorica egyenértékben megadva (hektárban kifejezve 500 tehénre számolva éves								16

Érdekességgként mutatjuk be az **1. ábrán** a cukortartalom változását a szárazanyag-tartalom függvényében. Vannak növények, melyeknek a kiindulási cukortartalma hasonló a keményítőtartalomhoz tejesérésben. De az olló szétválik: míg a cukortartalom csökkenő tendenciát mutat, addig a keményítő beépülése intenzíven zajlik. A két táplálóanyag változása között szoros és ellenétes előjelű az összefüggés.

Látható a hibridválasztás és a tarlómagasság jelentősége is. Voltak olyan hibridek, melyek 28%-os szárazanyag-tartalom mellett elérték a 38%-os keményítőtartalmat, míg voltak olyanok, amelyek ideális szárazanyag-tartalom (35%) mellett is csak 28-32% keményítőtartalmat produkáltak.

1. ábra A zöld silókukorica keményítő- és cukortartalmának változása a szárazanyag-tartalom függvényében

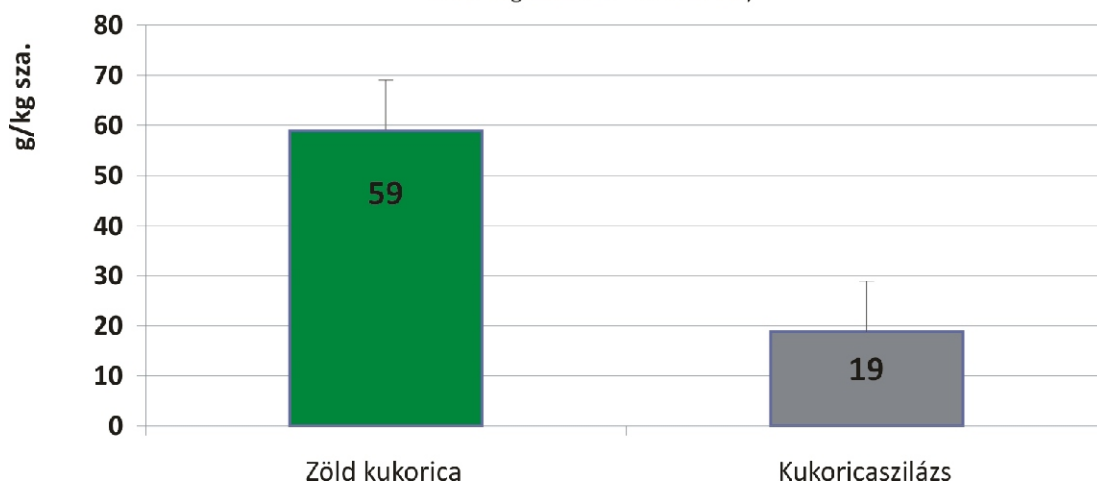
(ÁT Kft, Gödöllő 51 db minta: 2014. augusztus 15. - október 10.
összcukor átlag =59 g/kg sza. és keményítő átlag= 374 g/kg sza.)

A cukortartalom változása a zöld kukoricanövényben szinte indifferens a kukoricaszilázs cukortartalma szempontjából. Mint a 2. ábrán látható, az erjedés során elveszítjük a cukortartalom kb. 70%-át. A kukoricaszilázs ezért nem jó cukorforrás, de kiváló keményítő- és az energiatartalmú tömegtakarmányunk. A kukoricaszilázstra alapozott takarmányozási rendszer az oka, hogy a hazai TMR-ek nagy része vagy cukorhiányos, vagy az alsó határon van cukortartalom.

2. ábra A zöld kukoricanövény és a kukoricaszilázs cukortartalma közötti összefüggés (az erjedés hatása)

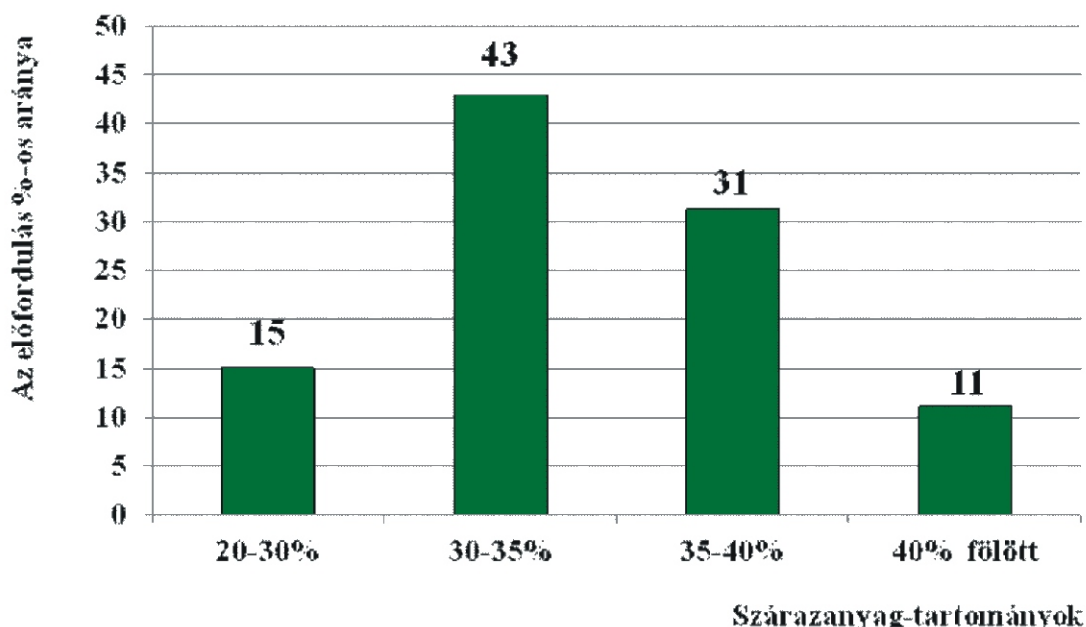
(ÁT Kft, Gödöllő 51 db zöld minta és 77 db szilázsminta
2014. augusztus 15. - október 10.)

A 3-5. ábrán látható a 175 minta eloszlási gyakorisága a különböző szárazanyag-, keményítő-, NDF- és emészthetőségi értéktartományokban. A kukoricaszilázsok nagyobb része a 30-35% szárazanyag-tartományba esik, keményítő- és NDF-tartalmuk 35-40%, a szerves anyagok emészthetősége pedig 75-78% között alakul.

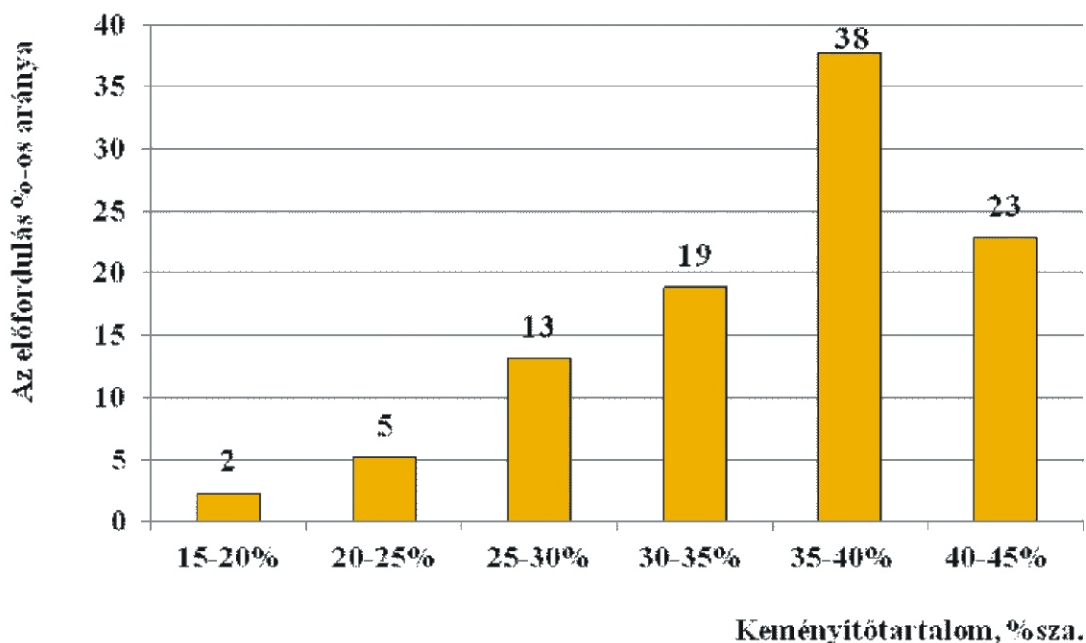
3. ábra **A kukoricaszilázsok szárazanyag-tartalmának eloszlása 2014-ben**

(ÁTKft NIR adatbázisa: 179 db minta, 2014. augusztus 15- október 10.)

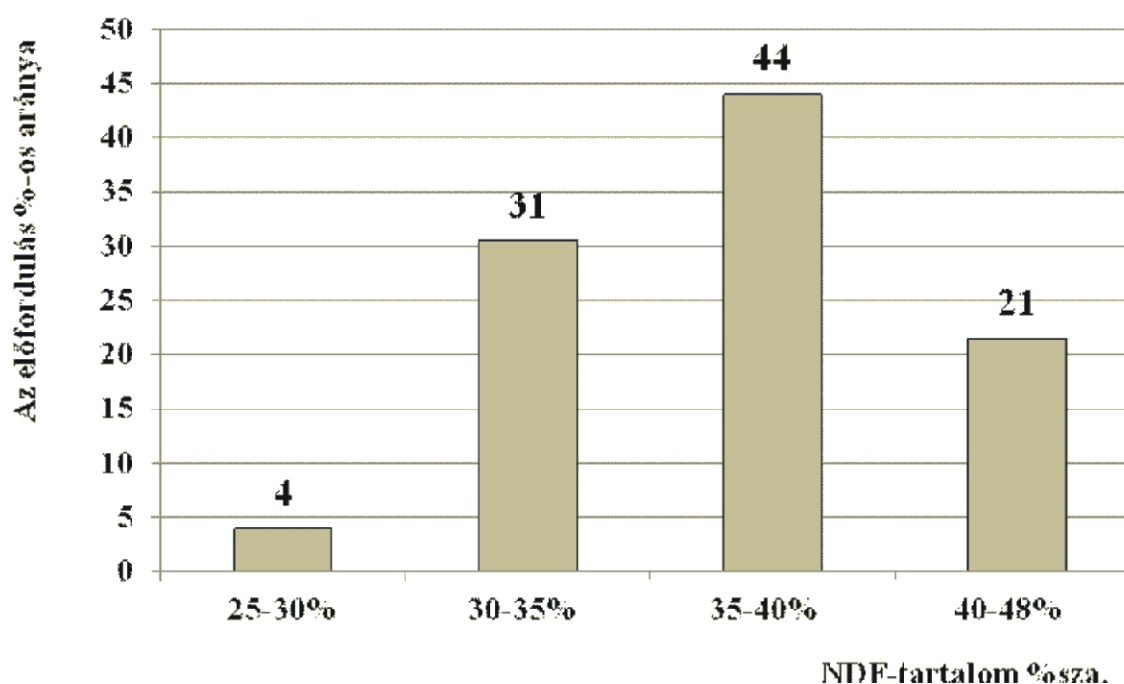
4. ábra **A kukoricaszilázsok keményítőtartalmának eloszlása 2014-ben**

(ÁTKft NIR adatbázisa: 179 db minta, 2014. augusztus 15- október 10.)

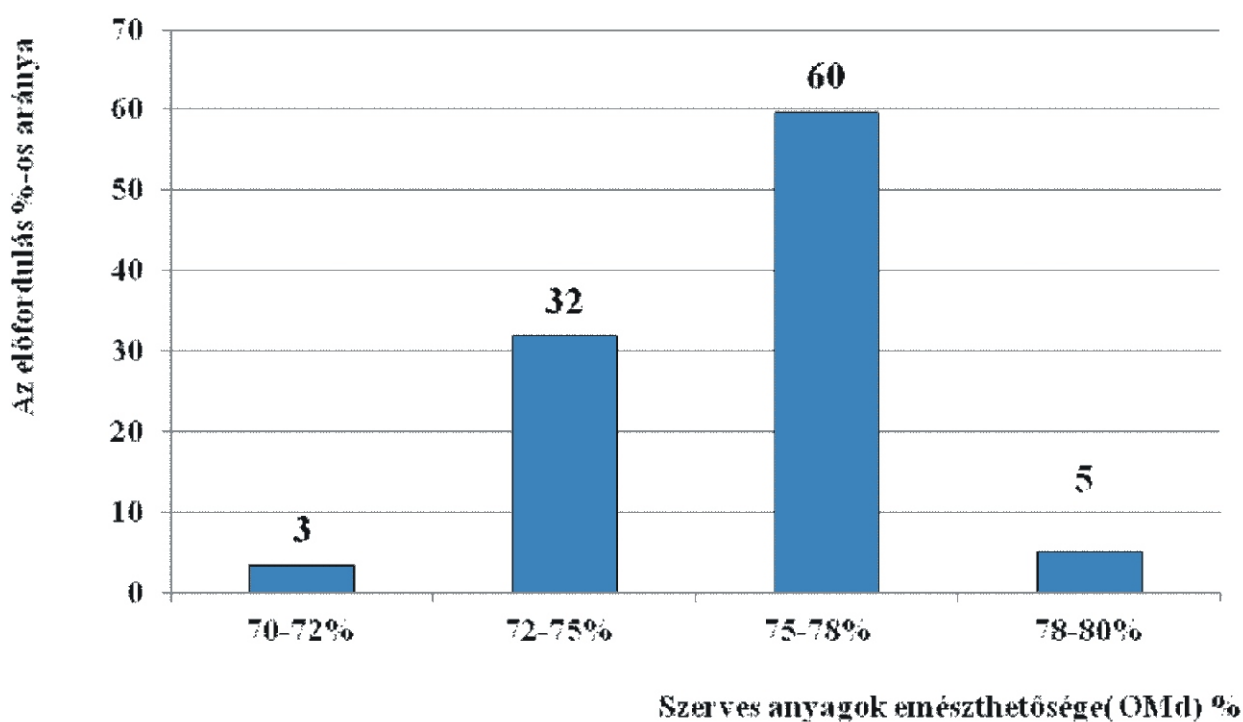
**5. ábra A kukoricaszilázsok NDF-tartalmának eloszlása
2014-ben**

(ÁT Kft NIR adatbázisa: 179 db minta, 2014. augusztus 15- október 10.)

**6. ábra A kukoricaszilázsok szerves anyag emészthetőségének
(OMd) eloszlása 2014-ben**

(ÁT Kft NIR adatbázisa: 179 db minta, 2014. augusztus 15- október 10.)

Ha a tőgyalakulás javítása a tenyészcél

Somos Zoltán

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Ha állomány szinten szeretnénk javítani egy-egy tulajdonságon, érdemes tudnunk, hogy ezeket a tulajdonságokat milyen mértékben határozza meg a környezet, illetve a genetika. Ha nagy a környezet hatása, akkor annak megváltoztatásával már a jelenlegi populáció is gyorsan és nagymértékben javulhat. Jó példa erre a megfelelő körmozgási rendszer bevezetésének hatása a lábvégekre. Ha a genetika hatása viszonylag nagy, úgy a tenyésztés eszközeivel is komoly eredményeket lehet elérni generációról generációra. A tőgy különböző küllemi tulajdonságainál a genetika hatása 12% és 27% között mozog.

A konkrét örökölhetőségi értékeket az 1. ábra mutatja:

1. ábra: Örökölhetőség (h^2)

Tulajdonság	Max. pont	Örökölhetőség h^2	Tulajdonság	Max. pont	Örökölhetőség h^2
Farmagasság	9	0.43	Testpont	50	0.25
Erősség	9	0.28	Láb-, lábvég pont	50	0.15
Törzsmélység	9	0.30	Általános megjelenés	50	0.13
Élesség	9	0.26	Tejelő jelleg	50	0.28
Farlejtés	9	0.28	Kapacitás	50	0.35
Farszélesség	9	0.21	Tőgy	50	0.12
Hátulsó láb oldalnézet	9	0.13	Végsőpont	50	0.22
Hátsó láb hátulnézet	9	0.05			
Körömszög	9	0.08	Tej kg		0.25
Elülső tőgyfél illesztés	9	0.14	Zsír kg		0.20
Hátulsó tőgyfél magasság	9	0.15	Fehérje kg		0.20
Tőgyfüggesztés	9	0.12	Szomatikus sejtszám		0.15
Tőgymélység	9	0.27	Hosszú hasznos élettartam		0.05
Bimbóhelyeződés	9	0.20	Indirekt ellés lefolyás		0.17
Bimbóhosszúság	9	0.25			

Forrás: NÉBIH

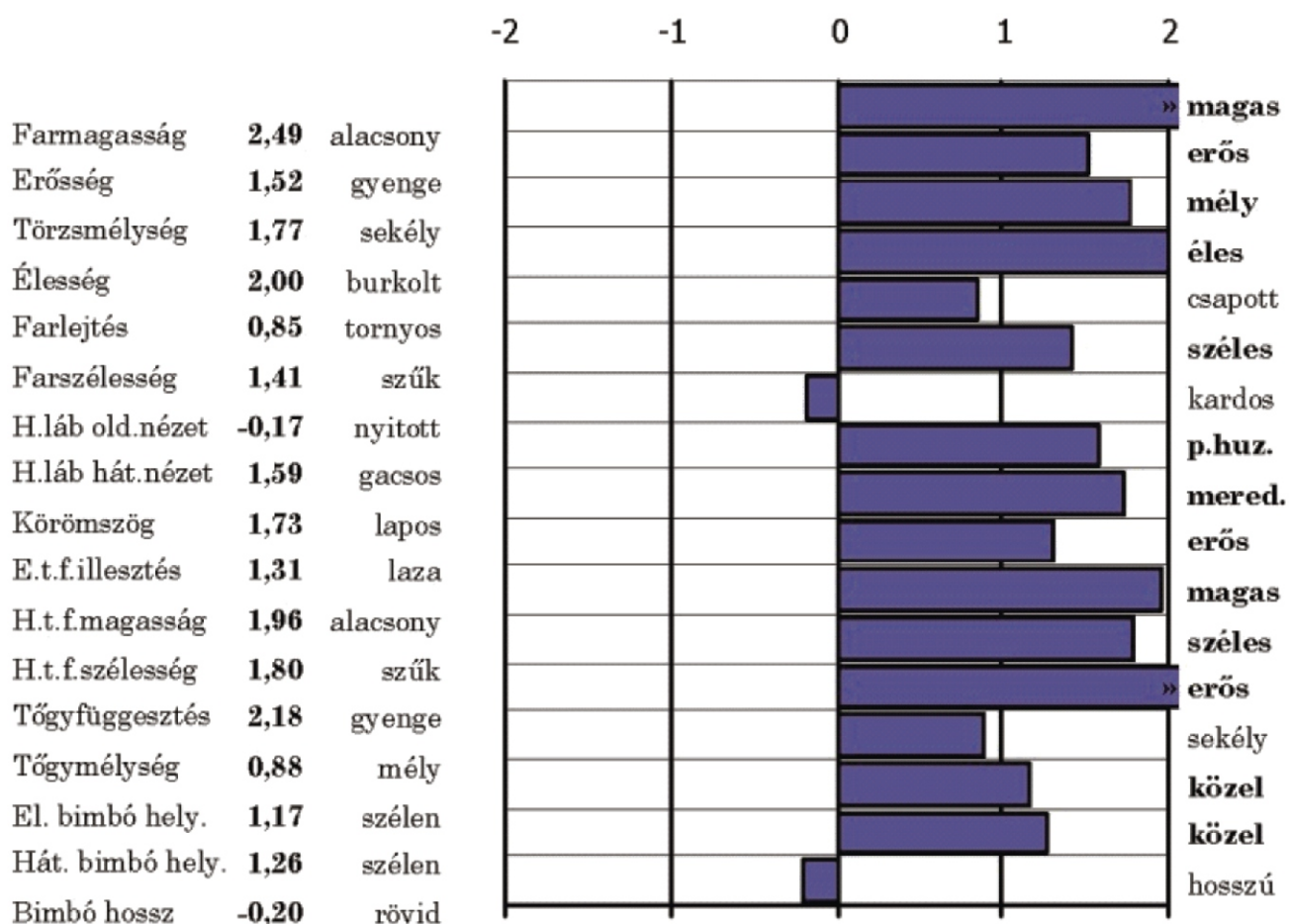
A tőgymélység örökölhetősége a legmagasabb, 0,27. A tulajdonság érdekessége, hogy szoros összefüggést mutat a mastitis hajlammal, különösen a többtlaktációs egyedek esetében. Minél mélyebbre lóg a tehén tőgye, annál gyakoribbak a tőgygyulladásos megbetegedések.

A bimbó hossz a 0,25-tel szintén jó örökölhetőségű, így ha valaki ennek a tulajdonságnak a javítását jelöli meg tenyészcélként, komoly genetikai előrehaladást érhet el. Ennél a tulajdonságnál azonban óvatossá kell lennünk. Ha rövid bimbójú egy állomány, a jelentősen hosszabb bimbót örökítő bika egyeden belüli méret szóródást is okozhat. Vagyis néhány tehennek egyszerre lesz rövidebb és hosszabb tőgybimbója is.

A tőgyalakulás szempontjából az egyik legmeghatározóbb tulajdonság a tőgyfüggesztés. A függesztő szalag erőssége nagyban befolyásolja a tőgy többi tulajdonságát is, mint például a bimbóhelyeződést stb. Habár örökölhetősége csak 0,12, mégsem célszerű figyelmen kívül hagyni.

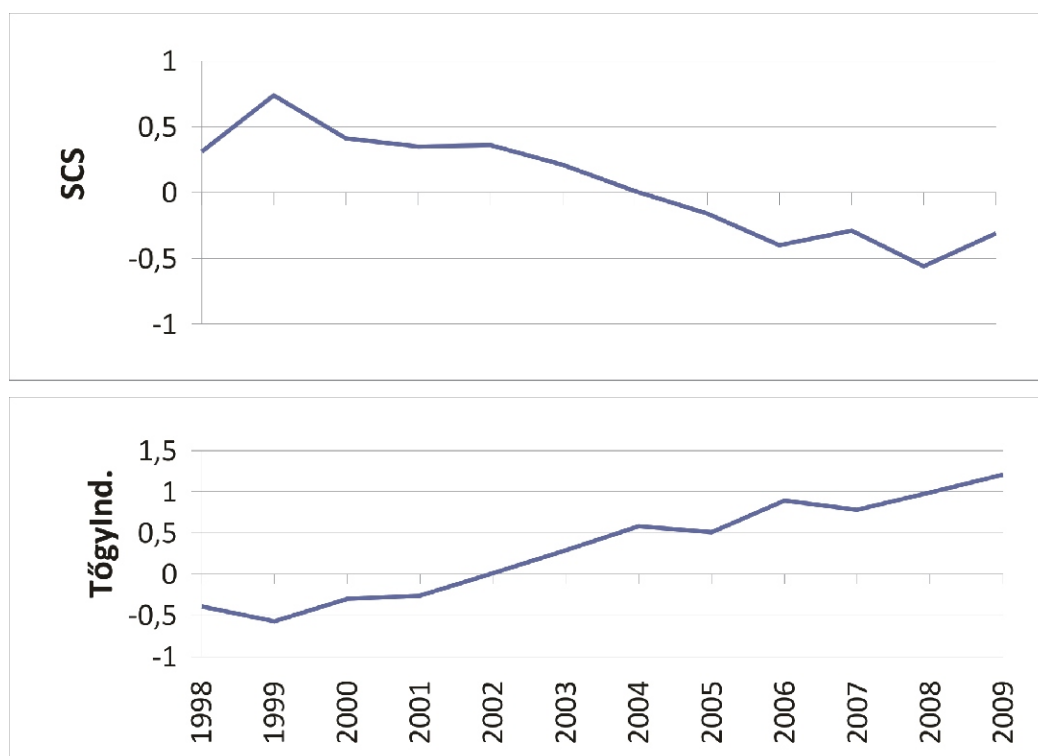
Az úgynevezett lineáris leíró küllemi tulajdonságokra vonatkozó tenyészértékek megjelenítése nemzetközileg harmonizált, egységes formában történik. Ez azt jelenti, hogy minden országban standardizált módon szórásertékekkel fejezik ki a tenyészértékeket, természetesen országonként más és más bázisra vonatkoztatva. A különböző küllemi tenyészértékeket országoktól függetlenül, azonos módon sávdiaagrammokkal tüntetik fel (2. ábra).

2. ábra: Küllemi tenyészértékek ábrázolása

Fontos, hogy a tőgyalakulás javítását célzó bikák kiválasztásakor a lineáris tulajdonságok mellett a tőgypontra illetve a tőgyindexre is figyelmet kell fordítani.. A tőgypontot a bírálók adják a bírálat folyamán, a tőgy teljes képét, formáját figyelembe véve. Ebben a tőgypontban jelenik meg a tőgy egyensúlya stb., vagyis néhány olyan tulajdonság, ami a lineáris tulajdonságok között nem látható. A tőgyindex egy oly módon számított érték, amely magában foglalja az összes tőgytulajdonságot, a tulajdonság jelentősége és örökölhetősége alapján történő eltérő súlyozással. Ez az index lehetővé teszi, hogy egyetlen számmal jellemezzük egy egyed tőgyalakulási tenyészértékeit.

3. ábra: A hazai tenyészbikák tőgyindexének és szomatikus sejtszám tenyésztértékeinek átlaga születési évjáratonként

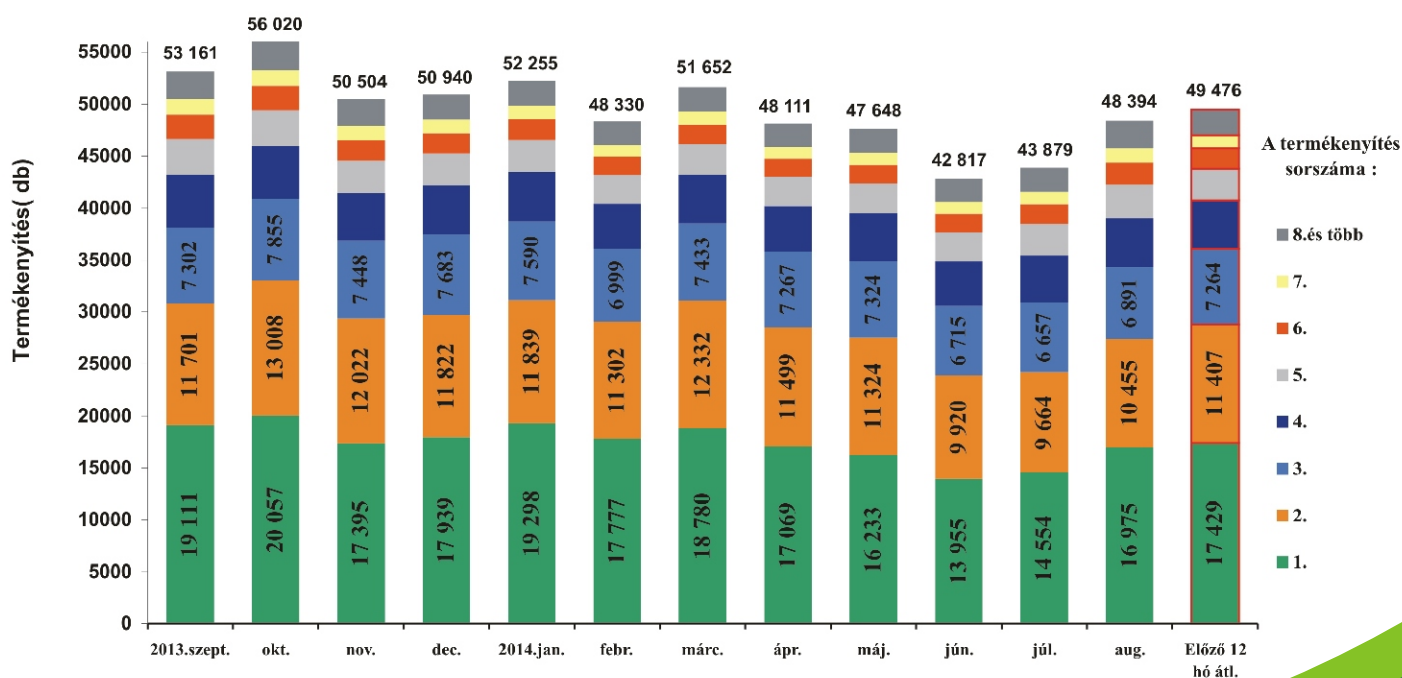
A 3. ábrán látható a hazai bikák genetikai előrehaladása évjáratonként a tőgyindex alapján. Ez az ábra megmutatja a szomatikus sejtszám tenyésztértékeinek bika születési évjáratonkénti alakulását is. Itt természetesen a csökkenés a kedvező, mivel annál jobb, minél alacsonyabb a szomatikus sejtszám.

Összegzésül: a tőgyalakulással kapcsolatos küllemi tulajdonságok örökölhetőségei viszonylag jók. Ezért, ha ezeket a tenyésztértékeket céltudatosan vesszük figyelembe a tenyésztési döntéseknél, akkor komoly javulást érhetünk el a kiválasztott tulajdonságokban.

XII. TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT

2. ábra: Az "A" módszerrel ellenőrzött tehenek havonkénti termékenyítéseinek száma és megoszlása a termékenyítések sorszáma szerint

Vizsgált időszak: 2013.09.01 - 2014.08.31.

Érdekességek a CNS (Coaguláz-negatív Staphylococcus) baktériumokról

Külföldi szakirodalmi cikkekből válogatta: Jankó Szilvia

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

A mikrobiológiai részlegünk szakmai fontosságát nem kell hangoztatni, de lényegesnek tartjuk, hogy Megrendelőink minél több információt szerezzenek munkánkról, jobban megismerve azt, ezáltal nagyobb rálátást szerezzenek az ott zajló folyamatokra.

A Hírlevél 2014/7. számában már olvashattak a mikrobiológiai részleg feladatairól, mely többek között a mastitis meghatározásra is kiterjedt. Ebben a részben a tőgygyulladások egy részéért felelős CNS baktériumokat kívánjuk bemutatni.

Azok, akik rendszeresen ellenőriztetik állományukat tőgygyulladást okozó kórokozók szempontjából, gyakran találkozhatnak ezzel a rövidítéssel: CNS, melynek jelentése: koaguláz-negatív Staphylococcus baktériumok. Több mint 50 faj tartozik közéjük. Jelenleg ezeket a kórokozókat mutatják ki a laboratóriumi vizsgálatok a legnagyobb százalékban. Például 2013. július 1. és 2014. június 30-a között beérkezett minták 31,04%-a CNS-sel fertőzött. 2002-ben végzett vizsgálatok szerint (*Djabri és mtsai., 2002*) a CNS által okozott tőgygyulladás előfordulási gyakorisága 5,5 és 27,1% között változhat tőgynegyed szinten. Svédországban ez a szám pontosan nem ismert, de 25%-ra becsülik (*svéd Tejipari Szövetség, 2007*).

Mivel nagyon sok baktérium tartozik ezen elnevezés alá, érthető, hogy fertőzőképességük és antibiotikummal szembeni érzékenységük nagyon különböző.

A CNS átmeneti jellegű kórokozó. Ebbe a csoportba olyan baktériumokat sorolunk, amelyek általában jelen vannak a tehenek testfelületén, nyálkahártyáin, illetve környezetében, de csak alkalmilag terjednek állatról-állatra. Az utóbbi évtizedekben egyre nagyobb szerepet játszanak a mastitis pathogenesisében a *S. aureus*-tól eltérő staphylococcusok. Ezeket általában összefoglalóan koaguláz negatív staphylococcusoknak (CNS) nevezik. Megtalálhatóak mind a tőgy felszínén, de az emberi kézen egyaránt. Ez utóbbit bizonyítja, hogy 2010-ben multi-rezisztens CNS baktérium szaporodott el a svéd kórházakban (*News Medical, 2010*), illetve egy vizsgálat során tej-izolátumokat hasonlítottak össze a személyzet bőréről vett mintákkal - gél elektroforézises eljárással - és ugyanazt a genotípusos mintát találták mindkét csoportban (*Thorberg és mtsai., 2006*). A *Staphylococcus chromogenes* is jól alkalmazkodott a tőgyhöz, mert egyaránt izolálták már a tőgybimbó csatornából, valamint a tőgy felületéről is (*Boddie és mtsai., 1987*). Ezzel szemben, a *S. simulans* sem a bimbócsatornában, sem a tőgy felületén (*Taponen, 2008*) nem jellemző. Vizsgálati adatok azt mutatták, hogy *S. xylosus* tiszta tenyészetét gyakran megtalálható a tőgynegyedekből származó tejmintákban és a tehen környezetéből vett mintákban is.

Sőt a tejmintákban tiszta tenyészetben (ezen a baktériumon kívül más kórokozó nem kimutatható) jelen volt tőgygyulladást okozó képességgel és anélkül is egyaránt. Ez különösen akkor volt jellemző, amikor a tej-mintavétel nem közvetlen a fejés után történt, illetve ha a mintákat nem hűtötték megfelelően a laboratóriumba szállítás során. Amikor ennek a baktériumnak a növekedési görbét vizsgálták, azt találták, hogy szobahőmérsékletű tejben a *S. xylosus* ugyanolyan gyorsan szaporodott, mint az *Escherichia coli*. Sőt, az egyed levágása után a bakteriológiai tőgyszövetben tiszta (ezen a baktériumon kívül más nem volt kimutatható) *S. xylosus* tenyészetet találtak a tőgycsatornában. Így feltételezhető az, hogy egyes

esetekben a szubklinikai tőgygyulladás az eleve jelenlévő *S. xylosus* megtelepedésével magyarázható, sem mint fertőzéssel (*Thorberg és mtsai., 2006*).

A koaguláz-negatív staphylococcus (CNS) által szubklinikai tőgygyulladást okozó intramammalis fertőzések száma gyakori a tejelő tehenek között, ezért állomány szinten is problémákat okozhat. A tehenek és az üszők már az ellés előtt fertőződhetnek ezekkel a kórokozókkal.

11 gazdaságban tőgynegyedenkénti mintákat vizsgáltak biokémiai módszerekkel. A tőgynegyedekben előforduló intramammális fertőzést leggyakrabban az alábbi CNS fajok okozták: *Staphylococcus chromogenes*, *Staphylococcus epidermidis* és *Staphylococcus simulans*. Ezenfelül magas

előfordulási arányú a *Staphylococcus xylosus*, *Staphylococcus hyicus*, és a *Staphylococcus hemolyticus* (Thorberg és mtsai., 2009).

Egyes állományokban a fertőzések nagyon magas szomatikus sejtszám értéket vagy klinikai megbetegedéseket okoznak, vagy egyszerre akár mindkettőt (Harmon és Langlois, 1989; Davidson és mtsai., 1992). Már többször összehasonlították a felsorolt kórokozókat a fertőzőképességük, illetve a tejtermelésre, szomatikus sejtszámmra és a laktációs időszakra gyakorolt hatásuk szempontjából. Ezen kórokozók esetében az eredmények sok esetben ellentmondásosak. Egyes vizsgálatok nem találtak összefüggést (Eberhart és mtsai., 1982) az ilyen fertőzések és a tejtermelés között. Később azonban vizsgálatokkal támasztották alá, hogy a nagyobb tejtermelésű tehenek esetében a CNS-sel fertőzött egyedek tejtermelése jóval alacsonyabb, mint az egészséges teheneké (Wilson és mtsai., 1997; Schukken és mtsai., 2009).

A gyakorlati szakemberek 'saját bőrükön' is tapasztalhatják, hogy a magas hozamú egyedek CNS-fertőzései milyen anyagi károkat okoznak állomány szinten, hiszen a legtöbb esetben **szomatikus sejtszám emelkedést, a tej minőségének romlását és a tejtermelés csökkenését lehet észlelni.**

A CNS okozta tőgygyulladások gyakrabban fordulnak elő elsőborjas állatoknál. A dolgok mélyére nézve azonban tudjuk, hogy ez is csak egy statisztikai igazság, hiszen a sok CNS fajtából például a *S. epidermidis* okozta fertőzés a többször ellett teheneknél, míg a *S. chromogenes* általi fertőzés elsősorban egyszer ellett egyedeknél fordul elő (Thorberg és mtsai., 2009). Ezzel az eredménnyel összhangban Matthews és munkatársai (1992) megállapították, hogy a *S. chromogenes* előfordulási gyakorisága körülbelül kétszer olyan gyakori egyszer ellett teheneknél, mint a többször ellett teheneknél.

Egyes kutatások szerint a laktáció korai szakaszában lévő tehenek sokkal érzékenyebbek a CNS-fertőzésre, mint a későbbi szakaszban lévők (Harmon és Langlois, 1989), míg más tanulmányok azt állítják, hogy a legtöbb CNS fertőzés a laktációs periódus végén fordul elő (Davidson és mtsai., 1992). A fenti ellentmondásos eredmények éppen abból adódnak, hogy a CNS elnevezés alatt rengeteg baktériumra gondolhatunk. Ezek kimutatása nagyon költséges és munkaigényes, ezért a világon a legtöbb laboratóriumi gyakorlatba nem tartozik bele a rutin vizsgálati eljárásba. **Ennek tükrében fontos a rendszeres laboratóriumi ellenőrzés és az antibiotikum rezisztencia vizsgálat, hogy szükség esetén célzott antibiotikum kezelés legyen alkalmazható.** A CNS baktériumok általában sokkal jobban válaszolnak az antibiotikumos kezelésre, mint a *Staphylococcus aureus*.

Az ÁT. Kft. mikrobiológiai részlege által az elmúlt években kimutatott CNS baktériumok antibiotikum érzékenységének változását a Hírlevél következő számában mutatjuk be. Tény, hogy a CNS baktériumok érzékenysége bizonyos antibiotikumok esetében időnként eltérést mutat. Ez az eltérés több tényezőtől adódhat: egyrészt a kórokozók érzékenységének változásából, másrészt a különböző CNS fajok felbukkanásából. Ez az eltérés is az antibiotikum érzékenység vizsgálat szükségességét támasztja alá.

Oliver és Jayarao szerint (1997), a CNS előfordulásának van egy csúcsa, ez pedig a szárazon állás időszaka. Sok CNS-fertőzés az ellés körül szűnik meg és a prevalenciája csökken a tejelés ideje alatt. **Éppen ezért nagyon fontos, hogy nagy figyelmet fordítsanak a szárazon álló és az üsző állomány egészségi állapotára, higiéniai körülményeire a tartástechnológia szabályainak betartásával.** A CNS-ek okozta tőgygyulladás időtartamát tekintve azt találták, hogy a *S. chromogenes*, *S. epidermidis* és *S. simulans* esetében a tartós, hosszú lefolyású fertőzöttség kialakulása a jellemző, míg a *Staphylococcus lentus*, *S. saprophyticus*, *S. sciuri*, és *S. xylosus* mikroorganizmusok rövid idejű fertőzést idéztek elő (Thorberg és mtsai., 2009).

A CNS baktériumok okozta fertőzések egy része kezelés nélkül is elmúlik és a betegségek előfordulási gyakorisága is alacsonyabb lesz a laktáció későbbi szakaszaiban, mégis fontos, hogy az enyhe vagy szubklinikai betegségben szenvedő egyedek (akár a borjak is) megkapják a megfelelő kezelést, hiszen az a gazdasági kár, amit a baktériumok a jelenlétükkel okoznak - a kezelés és gondos odafigyelés hiánya esetén - jelentős lehet.

Akár a mastitis tünetei jelentkeznek, akár a szomatikus sejtszám növekedik, érdemes a mikrobiológiai részlegünkön laboratóriumi vizsgálatot kérni. Laboratóriumi körülmények között a tenyésztés 37 °C-on, speciális táptalajon történik, az eredmény 2-3 munkanapon belül várható.

Kaposvári kiállítás

Szeptember utolsó hétvégéje zárta az idei kiállítási évadot a holstein tenyészetek számára. Hódmezővásárhely és Debrecen után a szeptember 26-28. között rendezett Kaposvári Állattenyésztési Napokon is régen nem látott egyedszámban és minőségben vonultak fel holstein-fríz tenyészállatok a felvezetőtérre.

Igen, ez az év különösen erős volt, hiszen mindhárom regionális kiállításon kiemelkedően magas létszámban jelentek meg a fajta elkötelezett tenyésztői, s külön öröm számunkra, hogy a megjelent tenyészetek döntő többsége – megérezve a verseny ízét, a ring varázsának hangulatát – már maga jelentkezett kiállítóként. Büszkéek vagyunk rá, hogy mára már a tenyésztők is büszkéek tenyészállataikra, s azok kiváló minőségét be is mutatják, meg is mérettetik másokkal, s a kívülálló, laikus közönségnek is felvezetik, ezzel is közelebb hozva a végső fogyasztói kört az alaptermék-előállító tehénekhez. Mintegy megalapozva, stabilizálva az ágazat piaci helyzetét, hiszen aki nézőként végignéz egy elegáns felvezetést, talán más szemmel néz a hazai dobozos tejre is.

Somogy fővárosában az egyéni show-bírálaton holstein-fríz fajtából 16 tenyészet 53 egyedét mutatták be. A bírálatot *Harsányi Sándor* észak-alföldi területi igazgató, nemzetközi show-bíró végezte.

A kiállítás Grand Champion tenyészállata a bíró döntése alapján, egyúttal a szakértő közönség véleményét is osztva a 273 katalógusszámon ringbe lépett harmadik laktációjában termelő 32835 3706 1 HAMVAS lett, apja 20580 Hornland Jayz-ET, tenyésztője és tulajdonosa a Bicskei Mg. Zrt., Etyek, Ödön major.

A kiállítás tartalék nagydíjas tenyészállatának a 265 katalógusszámú 39007 3890 1 CINKE, 20931 Lutz-Brookview Michael-ET apaságú második laktációs tehenet választotta bíró, az állat tenyésztője és tulajdonosa a Bóly Zrt., Bóly.

A legszebb tőgyek összevetéséből a Bakony Ho-Li Kft., Zirc 275 katalógusszámú 18174 Gavor apaságú 31951 8187 1 CSIRI került ki győztesen. Ő is 3. laktációjában teljesít.

Az előre meghirdetett pontverseny alapján 37 ponttal a legeredményesebb tenyészet díját, s a kiállítás tenyésztési nagydíját is a Bonafarm csoportot erősítő Bóly Zrt. érdemelte ki.

Európai Holstein és Vörös Holstein Konföderáció

EHRC konferencia és küldöttgyűlés - Gijon, Spanyolország

Bognár László

ügyvezető igazgató

2014. szeptember 24-28-ig tartotta az EHRC soron következő küldöttgyűlését és az ehhez kapcsolódó szakmai konferenciát. A rendezvény előtt a szervezet vezetőtestülete is ülésezett. A küldöttgyűlések szokásos napirendjein túl, ebben az évben a tisztújítás tartogatott izgalmakat. **David Hewitt** főtitkár egészségügyi okok miatt nem vállalta újabb terminusra a posztot, ezért a kilenc tagú vezetőtestület öt választható tagján kívül az új főtitkár személyéről is döntést hozott a legfelsőbb grémium. Az elnökség felépítése egyszerű szabályt követ. A legnagyobb Holstein-populációval rendelkező országok automatikusan kapnak egy-egy helyet, míg további öt szék sorsa titkos szavazás formájában dől el. A jelöltek 2-2 perc alatt ismertetik elképzeléseiket, mondhatjuk úgy, hogy kampányolnak a megválasztásukért. A négy állandó tag Németország, Franciaország, Olaszország és Hollandia. Az eddigi választott tagok Anglia, Dánia, Magyarország, Spanyolország és Svájc voltak, akik Svájc kivételével jelezték újraindulási szándékukat. Új jelöltként jelent meg Lengyelország és immáron harmadik alkalommal Törökország, akik meglepően erős, több hétig tartó, célzott kampányt folytattak a tagságért. A török minisztériumból, illetve a török tenyésztőszervezet elnökségétől származó levelekben ecsetelték az ottani Holstein-tenyésztés eredményeit, illetve személyes közreműködésre kérték fel mind az elnökség, mind a tagszervezetek képviselőit. A török delegáció még a választást megelőző konferencia napján is keleti csemegékkel és apróbb ajándékokkal kampányolt jelöltje mellett. A lengyel jelöltre „csak” egy hivatalos levélben értesült a tagság. Érzésem szerint a választási beszédeken sok múltot, de nem feledkeztünk meg a döntések szakmapolitikai és üzleti súlyáról sem. Mind a két „új” ország potenciális, nagy piacot jelent Nyugat-Európa számára. A dán jelölt a skandináv

Az EHRC új vezetőtestülete a leköszönő főtitkárral

A vándorcsergő átadása, amelyet a következő küldöttgyűlés házigazda országa őriz meg

országokat képviselve, Spanyolország pedig a házigazda szerepében viszonylagos nyugalommal várhatta a választási eredményeket. Anglia a tradíciót és a tenyésztőszervezetek klubszerű értékeit megtestesítve szintén erős jelölt volt. Így az „éles meccs” a török, magyar, lengyel hármas között zajlott. Magyarország részéről az eddigi bizalmat megköszönve – hiszen 1998 óta minden küldöttgyűlés megerősítette helyünket az elnökségben – az értéktérítésre, a harmonizációs munkára, az aktív nemzetközi szereplésre, valamint a brüsszeli jogalkotás szakterületünket érintő tervezeteinek árgus szemekkel figyelésére és a szükséges lépések megtételére koncentráltan mondtam el beszédemet. Ezt követően került sor a titkos szavazásra, amely során adhatták le az országdelegációk, törzskönyvezett holstein állományaik egyszámból függően, a különböző számú (16) voksukat. 80 szavazólapot osztottak szét, amelyből a számlálás után 79

bizonyult érvényesnek. Az eredmények a következők szerint alakultak: Dánia 79; Magyarország és Spanyolország 78-78; Anglia 76; Lengyelország 58; Törökország 26. Ennek megfelelően állt fel az új vezetőtestület, amely egy új taggal, Lengyelországgal egészült ki, az új főtitkárnak pedig az angol **Suzanne Harding** asszonyt választottuk meg.

A konferencián elhangzott szakmai előadásokról a Holstein Magazin következő számában olvashatnak.

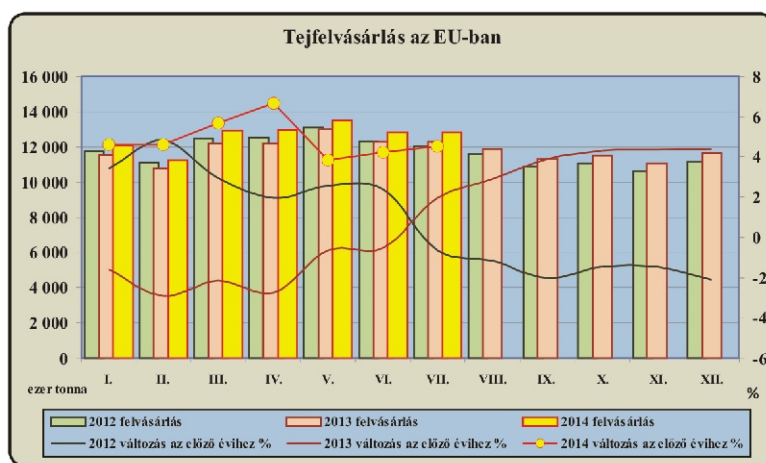
Magyarország és a hazai tenyésztők szakmai munkájának elismerését jelenti az is, hogy egyhangú szavazással és kitörő tapsal fogadták el meghívásunkat, amelyet a hazai Holstein-tenyésztésről készített rövidfilmünk levetítése után tolmácsoltam a delegációk felé. Az EHRC XXXI., 2017-ben megrendezésre kerülő küldöttgyűlésének és szakmai konferenciájának hazánk adhat otthont!

A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS KÖZLEMÉNYE

2014. szeptember 18-i ülésén a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége úgy döntött, hogy a 2014. április 1. napjától 2015. március 31. napjáig tartó kvótaévre az alapár éves átlagára - 2014. június 19-i Közleményében nyilvánosságra hozott - 103 Ft/kg-os prognózist 98 Ft/kg-ra módosítja, a kvótaév harmadik negyedévére pedig 95 Ft/kg átlag alapár alakulást jelez előre.

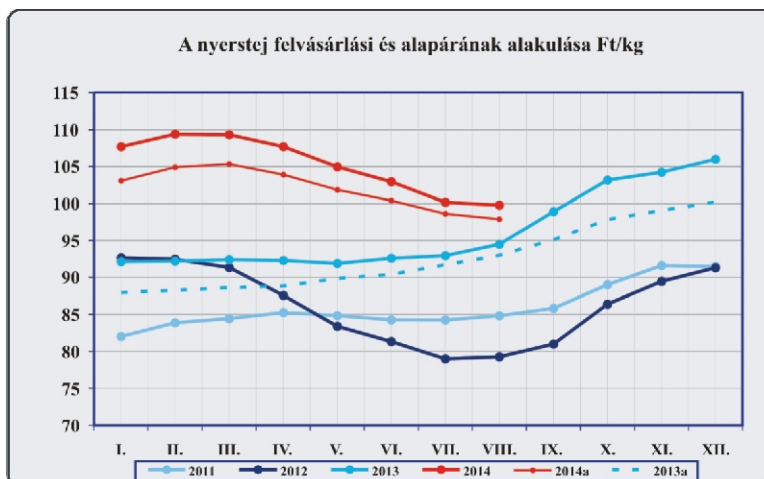
Továbbra is várjuk a tagság csatlakozási szándékát. További információ, valamint a csatlakozás feltételei megtalálhatók a Tej Terméktanács weboldalán (www.tejtermek.hu).

Az Unió országaiban - a tavalyi évvel ellentétben - egyértelműen kínálati pozíció alakult ki a tejszektorban. A felvásárlás az év első hét hónapjában - az előrejelzéseket meghaladóan - közel 5%-kal haladta meg az előző év hasonló időszakának volumenét. A mért többlet ugyan a nyári hónapokban mérséklődött, de még mindig jelentős kihatású.

Forrás: CLAL

2014 első nyolc hónapjában a hazai felvásárlás trendje megegyezett az unióssal: a KSH adatai szerint 6%-kal magasabb, mint az előző évben (az AKI adatszolgáltatóinál, valamint a Terméktanács feldolgozó tagja körében ez az érték magasabb). A magyar és az uniós folyamatok abban is megegyeznek, hogy a felvásárolt mennyiség növekedésével egyidejűleg csökkentek az árak. Felvásárlási árszintünk az uniós országok utolsó harmadában van, ahol szinte csak új tagállamok találhatók.

Forrás: AKI

FELDOLGOZÓI ALAPANYAG ADATOK

2014. augusztus				
Megnevezés		Mérték- egység	Érték	Változás az előző év azonos időszakához %
Felvásárolt tej összes mennyiség	tej	tonna	81 554	115
	zsír	tonna	3 021	117
	fehérje	tonna	2 676	119
Felvásárolt tej összes érték		ezer Ft	8 145 614	120
Felvásárolt tej átlagár		Ft/kg	99,88	105
Társvállalattól átvett alapanyag		tonna	7 317	200
Import alapanyag (külpiacon vásárolt)		tonna	0	-
Társvállalatnak értékesített alapanyag		tonna	3 148	203
Export (külpiacon kiszállított teljes tej)		tonna	9 434	203
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		tonna	80 712	106
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külpiacon)		tejegyenértékben	107	210
Tejpor (külpiacon vásárolt)		tejegyenértékben	9	0

FELDOLGOZÓI ALAPANYAG ADATOK

2014. január-augusztus				
Megnevezés		Mérték- egység	Érték	Változás az előző év azonos időszakához %
Felvásárolt tej összes mennyiség	tej	tonna	612 677	108
	zsír	tonna	23 082	108
	fehérje	tonna	20 437	109
Felvásárolt tej összes érték		ezer Ft	64 793 014	121
Felvásárolt tej átlagár		Ft/kg	105,75	111
Társvállalattól átvett alapanyag		tonna	52 514	82
Import alapanyag (külpiacon vásárolt)		tonna	4 209	57
Társvállalatnak értékesített alapanyag		tonna	28 466	141
Export (külpiacon kiszállított teljes tej)		tonna	54 760	106
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		tonna	644 204	126
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külpiacon)		tejegyenértékben	2 830	94
Tejpor (külpiacon vásárolt)		tejegyenértékben	269	-

Forrás: Tej Terméktanács

A táblázatokban a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács-tag feldolgozók adatai szerepelnek. Az előző év azonos időszakához mért változás azonos adatszolgáltatói körre vonatkozik.

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • Telefon: 06 28 515-540 Fax: 06 28 515-550 Mobil: +36 20 464-0059 Email: atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • Telefon és fax: 06 28 515-560 Mobil: +36 20 966-1163 Email: tejlabor@atkft.hu

Takarmányanalitikai Laboratórium • Telefon: 06 28 515-555 Mobil: +36 20 219-9512 Email: taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • Mobil: +36 20 464-0022 Telefon: 06 28 515-542 Email: enar.fuljelzo@atkft.hu

Kereskedelmi Üzletág • Mobil: +36 20 464-0184 Email: kereskedelem@atkft.hu

Somos Zoltán Tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936 somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147 monostori.attila@atkft.hu